

ინფორმაცია
საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი
საბჭოს სესიის მორიგი სხდომის შესახებ

2002 წლის 9 მარტს ქალაქ თბილისში ჩატარდა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სესიის მორიგი სხდომა.

დღის წესრიგში შეტანილი იყო შემდეგი საკითხები:

1. საშურის რაიონის პოლიტიკურ-ეკონომიკური და სოციალური ცხოვრების მიმოხილვა (დებუტატი ვ. იმერლიშვილი);
2. საქართველოს უკანონო მმართველობის ანტიეროვნული პოლიტიკა (დებუტატი მ. აფრასიძე);
3. სხვადასხვა.



14 მარტი -
სსანება ღირსისა და
საქართველომადისა
ვაჟისა შიო მღვიმელისა

ტროპარი

სიყრმითგან ფრთოვან ქწილმან, სათნოებითა წარმართე ყოველი ცხოვრება შენი, ღმერთ-შემოსილო, და სასწაულთა ღვთისა მიერ მოცემულთა, იღვწიდ ქართველთ ერსა, ვინაცა მხედველნი შენ შორის მადლთა სულიერთა, ვადიდებთ შემოქმედსა, ღირსო შიო, და აწ ძვალნი შენნი შიშველნი, მღვიმით ქუეშე ქვეყანით, ფრთე მადლობით აღმოიწვევის სიმაღლედ, მეოხად მორწმუნეთა და კურნებად სულთა ჩუენთა.

გელა ჯიღაშური: 21 თებერვალს, ირაკლი დოკვიძის დაბადების დღეს, აფხალოს კოლონიასთან, საქართველოს პოლიტიკურ პარტიათა და ორგანიზაციათა მრგვალმა მაგიდამ, საქართველოს ადამიანის უფლებების დაცვის ასოციაციამ საპროტესტო აქცია მოაწყო. შეკრებილებმა სასჯელმოსილი პოლიტპატიმრის დაუყოვნებლივ გათავისუფლება მოითხოვეს.



გვ.3



ზვიად გამსახურდიას
კალისხვევით მთელი
ეროვნული მოძრაობა,
ვისი წარმომადგენლები
შიზიკურ განადგურებას
გადაურჩნენ

ზვიად გამსახურდიას მიერ ფორუმის დატოვება განხილდა ერთადერთი სწორი ნაბიჯი, რამაც უმკაცრეს დეპრესიებს გადაარჩინა არა მარტო მისი მომხრეები.

ფორუმში ყოფნის პერიოდში, თუ მისი დატოვების დროსაც, ბატონი ზვიადის რაიმე შეცდომაზე ლაპარაკი აბსურდია, პირიქით, გასწეებული ეპიზოდები მხოლოდ მის შეუმცდარ პოლიტიკურ აზროსა და გამჭრიახობაზე მეტყველებენ.

გვ.2

ღვენილო, ვინ ჩაგვაგდო
ამ მდგომარეობაში?!

მივდივარ ამქვეყნიდან გულნაკლული, ვინაიდან არაფერი აღარ გამაჩნია. სანატრელი გამიხდა იმის ნახევარიც კი, რაც გამაჩნდა იქ, სოფელ თავისუფლებაში.

გვ.4

ჯაბა ლოსაბერიძე: დღევანდელი მთავრობის ლაქები ყველა საშუალებით (რადიო, პრესა, ტელევიზია) ცდილობენ დაუმტკიცონ ხალხს პროსტიტუციის ლეგალიზაციის სარგებლიანობა. ერთ-ერთ მიზეზად ბიუჯეტის შევსებას ასახელებენ...

საცოდავია ის საქართველო, რომელიც პროსტიტუციიდან შემოსული ფულით აპირებს ბიუჯეტის შევსებას.

გვ.4

ინტარვიუ პოლიტპატიმრებთან

ბეჟან კიბალიშვილი: მოსახლეობა შეშინებული იყო, მაგრამ იმედი ეძლეოდათ, როცა მათსავე დასაცავად მოსულ ეროვნული გმირის ტანკს დაინახავდნენ. სამწუხაროდ, ეს გარეგნული სახე იყო მხოლოდ, რადგან შიშველი ხელებით ვიცავდით უკანონო შეიარაღებული ფორმირებებისაგან და უფრო მეტად მხედრიონისაგან თავს.

ბუთხუხე ქაჯაია: ჩვენ არ გვქონდა საშუალება, ვინმესთვის სმა მიგვეწვდინა, რადგან წლების განმავლობაში სრულ იზოლაციაში ვიმყოფებოდით, მხოლოდ ახლა მოგვეცა შესაძლებლობა, მიგვემართა კანონიერი ხელისუფლების წარმომადგენლებისათვის, ძირითადად, მრგვალი მაგიდის წევრებისათვის.

გვ.3-4

პასუხი საქართველოს ინტორიის
დამმასინჯებელს მარია დამენტიასას

თქვენ სვანეთის კუთხის მოსახლეობას მიმართებთ გვიგზავნიდით სუკ-ის მიერ შექმნილი მთიელ ხალხთა კონგრესის სახელით, სადაც მოგვიწოდებდით, ქართველობაზე უარი გვეთქვა და მთიელ ხალხად გამოგვეცხადებინა თავი, მაგრამ ამას ვერ ეღიროსებით მანამ, სანამ ქართველი ქართველობს.

გვ.4-5

აბაში ბაშურაძე
საქართველოს პელსინკის კავშირის
ქუთაისის ორგანიზაციის პრეზიდენტის
განცხადება და „თავისუფალი“ მასშედი

გვ.5

მარინე ბაბუნია: ყოველი ჩვენგანი ცალ-ცალკე უძღურია იმ დიდი საქმისათვის, რასაც კანონიერი ხელისუფლების აღდგენა ჰქვია. ამიტომ თუ არ გავერთიანდებით და არ დავამარცხებთ იმ შეხედულებებს, რომ ჩვენ ვერ დავძლევთ ბოროტმოქმედებას, მერწმუნეთ, მაშინ მართლა გავინადგურდებით.

გვ.5

წმინდა ბაზილიუსის წინა ნომერში გამომავალი საპარლამენტო რეპორტაჟის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრის ჯამალ იონათაშიაშვილის სტატია, რომელსაც გამოხატავს პოპულარული მხარდამხმარებელი მიხეილ ბაზაშვილი.

გაზეთი „ქუჩის“ წინა ნომერში დაბეჭდილი სტატიაში „მრავალი მაგიდა და ცრუ ეროვნული ძალები“ თქვენ აღნიშნავდით, რომ ტერმინების „ზვიადისტი“, „ზვიადიზმი“ ავტორები

სიყალბის გზით ცდილობდნენ ზვიად გამსახურდიას და ქართული ეროვნული მოძრაობის ავტორიტეტის შელახვას და მათდამი უნდობლობის დაკვიდრებას. მიუხედავად ამისა ამ ტერმინებს დღეს არც თუ იშვიათად ზვიად გამსახურდიას მომხრეები იყენებენ...

დას, გარდა იმისა, რომ ცდილობდნენ, ზვიად გამსახურდიას მომხრეები გაევიწყლებინათ ყველა ჯურის დამნაშავეებთან, საყოველთაო ამ ტერმინის ავტორთა სხვა მხარეები განზრახვაც კერძოდ, ცნობილია, რომ არანაირი „იზმი“ თუ „ისტორი“ არ შეიძლება იყოს მუდმივი, საბოლოოდ მას საზოგადოებისა-

გან უარყოფა და მივიწყება ელის, აქედან გამომდინარე, სრულიად გასაგებია ავის-მზრახველთა მიზანი, მაგრამ იგი ჩვენს სინამდვილეში ჩაიფუშა, რადგან ხალხმა ზვიად გამსახურდიას სახელი ქართველი ერის თავისუფლება, საქართველოს დამოუკიდებლობა განასხეულა და შესაბამისად ტერმინებმა „ზვიადისტი“, „ზვიადიზმი“ ამ ტერმინის ავტორთა ჩანაფიქრისაგან დიამეტრალურად განსხვავებული დატვირთვა შეიძინა.

ამავე სტატიაში თქვენ მოგვითხრობთ ციტატა ზვიად გამსახურდიას ერთ-ერთი მიმართვიდან, სადაც იგი ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ სწორედ მრავალ მაგიდაში უნდა გაერთიანდეს ყველა ჭეშმარიტი ეროვნული ძალა, მაგრამ მრავალ მაგიდაში ცოტა ხნით ადრე შეიქმნა ეროვნული ფორუმი, რომელსაც თითქოს იგივე ფუნქცია უნდა აეღო თავის თავზე, რას გვეტყვი ამის შესახებ, მით უფრო, რომ მოწინააღმდეგეები ხშირად პირდაპირ ბრალს სდებდნენ ზვიად გამსახურდიას იმის გამო, რომ მან დატოვა ფორუმი.

მართლაც, მრავალი მაგიდის ჩამოყალიბებამდე ცოტა ხნით ადრე შეიქმნა ეროვნული ფორუმი, რომლის მიზანი თითქოს იგივე იყო, რაც შემდეგ მრავალ მაგიდად დაიქცა, ანუ ეროვნულ ძალთა გაერთიანება და საქართველოში მიმდინარე პოლიტიკურ პროცესებზე ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის სასარგებლოდ ზეგავლენის მოხდენა და მისი შედეგში წარმართვა. ეროვნულ ძალთა კონსოლიდაციის ასეთი მცდელობა მართლაც მნიშვნელოვან მოვლენას წარმოადგენდა, პროცესებში ბატონი ზვიად გამსახურდიას აქტიურმა მონაწილეობამ კი ფორუმს მეტი წონა შესძინა და მტრისა თუ მოყვრის, შინაურისა თუ გარეულის ყურადღების ცენტრში მოაქცია. ცხადია, ნებისმიერი არასწორი ნაბიჯი შეიძლება ძვირად დასჯდომოდ მთელ ეროვნულ მოძრაობასა და მის მომავალს... ასეთი მცდარი ნაბიჯი იყო ფორუმში მხედრობისა და სხვა იარაღიანი ჯგუფების შესვლა, რის გამოც ბნელ ზვიადმა დატოვა მისი რიგები.

აქ აუცილებლად უნდა აღინიშნოს, რომ ვიდრე არსებობდა შესაძლებლობა, ფორუმს ეროვნული მოძრაობისათვის შეესრულებინა პოზიტიური როლი, ზვიად გამსახურდიას იგი არ დაუტოვებია, პირიქით, მან ძალ-ღონე არ დაიშურა მისი პრესტიჟის შენარჩუნებისა და შემდეგ კი გადარჩენისათვის. ასე, მაგალითად, ფორუმში სე-

რონზულად დასვა საკითხი ეროვნული ყრილობის მოწვევის შესახებ, რასაც შედეგად ოპოზიციური პარალელური მოძრაობის შექმნა უნდა მოჰყოლოდა. ეს წინადადება გაევიწყლა კიდევ, რომ არა ბნელი ზვიადი, რომელმაც შეუვალად არგუმენტებით ყველას დაუსაბუთა, რომ მთელ მსოფლიოში ლეგიტიმურად აღიარებული უზარმაზარი და ჯერ კიდევ ძლიერი სახელმწიფოს შიგნით ასეთ ნაბიჯს არსაიდან არ ექნებოდა რაიმე მხარდაჭერა. არსებულ ხელისუფლებას კი „კანონიერად“ ეძლეო-

და შესაძლებლობა ეროვნული მოძრაობის წარმომადგენელთა მიმართ უმაგალითო რეპრესიების გატარებისა. ცხადია, ასეთ შანსს იგი არავითარ შემთხვევაში არ გაუშვებდა ხელიდან. ასე რომ, ზვიად გამსახურდიას ძალისხმევით მთელი ეროვნული მოძრაობა, მისი წარმომადგენლები ფიზიკურ განადგურებას გადაურჩნენ.

როგორც უკვე აღნიშნეთ, მცირე ხნის შემდეგ კი წარმოიქმნა მორიგი დიდი საშრობო - შორეულში შესვლა ბანიზრას იარაღიანმა ხალხმა. ზვიად გამსახურდიას პირდაპირ ხელდასმულად, რომ თანხმობის შემთხვევაში ხელისუფლებას ექვემდებარებოდა ბრწყინვალე შესაძლებლობა, ისე მომკაცრდა მთელს ეროვნულ მოძრაობას, რომ მის წინაშე აღმოჩნდა მისი საკუთარი თავის დასაცავად და მისი მომხრეების დასაცავად.

როგორც უკვე აღნიშნეთ, მცირე ხნის შემდეგ კი წარმოიქმნა მორიგი დიდი საშრობო - შორეულში შესვლა ბანიზრას იარაღიანმა ხალხმა. ზვიად გამსახურდიას პირდაპირ ხელდასმულად, რომ თანხმობის შემთხვევაში ხელისუფლებას ექვემდებარებოდა ბრწყინვალე შესაძლებლობა, ისე მომკაცრდა მთელს ეროვნულ მოძრაობას, რომ მის წინაშე აღმოჩნდა მისი საკუთარი თავის დასაცავად და მისი მომხრეების დასაცავად. ამ სიტუაციაში ზვიად გამსახურდიას მიერ შორეულში შესვლა ბანალური დასაჯებით ერთადერთი სწორი ნაბიჯი, რამაც უშუალოდ რამდენიმე ბადაჩინს ბადაჩინად დატოვა მისი მომხრეები.

ასე რომ, ფორუმში ყოფნის პერიოდში, თუ მისი დატოვების დროსაც, ბნელი ზვიადის რაიმე შეცდომაზე ლაპარაკი აბსურდია, პირიქით, სხენებული ეპიზოდები მხოლოდ მის შეუმცდარ პოლიტიკურ აღდგომას და გამჭვირვალე მუცხელებზე. მათ, ვინც ბრალს დებდა ზვიად გამსახურდიას იმაში, რომ მისი მიზეზით თურმე არ გაგრძელდებოდა 9 აპრილის მოძრაობა, რომ მისი მიზეზით გაიხსნა ფორუმი, პასუხად ბნელი ზვიადი ასე მიმართავს: „მპრობის მოძრაობა გააგრძელა მრავალმა მაგიდამ“, რომელმაც ჩაატარა ისტორიული მნიშვნელობის პირველი მრავალპარტიული არჩევნები, თქვენს მიერ ბოიკოტირებული (და არა მხოლოდ რეფერენდუმი), რითაც უსისხლოდ დაამხო საქართველოში კომუნისტური წყობა და გამოაცხადა საქართველოს დამოუკიდებლობა, ჩაატარა კონსტიტუციური რეფორმები, ძირითადად შეცვალა არსებული კონსტიტუცია, იგი ეროვნულ დროებით კონსტიტუციად აქცია და ამახდებდა დამოუკიდებელი საქართველოს ახალ კონსტიტუციას, რაც თქვენ ჩამოვლით, ბატონებო, ეროვნული ფორუმი არ გახლავართ, იგი დატოვებს ჭეშმარიტ ეროვნულ ძალებს მას შემდეგ, რაც იგი ამხედრობის“ ბანდამ ჩაიგდო ხელში, რომლის მარიონეტად იქცეოთ თქვენ“ (გაზ. „აღდგომა“, №7, 28 თებერვალი, 1993წ.).

მოწინააღმდეგეები ხშირად იმაშიც ადასტურებდნენ ზვიად გამსახურდიას (მრავალ მაგიდას), რომ იგი ისტორიულ არჩევნებში მონაწილეობის გზით მოვიდა ხელისუფლებაში...

ეს აბსურდია, 1990 წლის 28 ოქტომბრის არჩევნებს არაფერი აქვს საერთო საბჭოურ არჩევნებთან. ზვიად გამსახურდიას ხელმძღვანელობით მრავალი მაგიდის ხელისუფლებაში არჩევნების გზით მოხდის ტექნიკა კიდევ ერთი დასტურია მისი პოლიტიკური გამჭვირვალისა, რაზეც ზვიადი ფაქტობრივად არჩევნებამდე ხომ გადასალახავი იყო უპირავი დაბრკოლება, რომელთა შორის უმნიშვნელოვანესი იყო იურიდიული მხარე, სადაც ოდნავი უზუსტობაც კი საგა-

ლალო, გამოუსწორებელ შედეგებს მოიტანდა; ზვიად გამსახურდიას სამართლიანად თვლიდა, რომ მომავალ არჩევნებში მონაწილეობა უნდა მიეღო ყველა პოლიტიკურ პარტიასა და ორგანიზაციას, თუკი მათ ასეთი სურვილი გააჩნდათ - ცხადია, ასეთი იყო მრავალი მაგიდის პოზიცია.

ამის მიღწევა ბევრს შეუძლებლად მიჩნდა, რადგან ეროვნული პოლიტიკური პარტიები და ორგანიზაციები არ ცნობდნენ არსებული კომუნისტური ხელისუფლების ლეგიტიმურობას. ამის გამო

ისინი რეგისტრირებულნი არ იყვნენ შესაბამის სტრუქტურებში (იუსტიციის სამინისტროში) და იწოდებოდნენ არაფორმალურ პოლიტიკურ პარტიებად და ორგანიზაციებად, მაგრამ ზვიად გამსახურდიას უშუალო მეთაურობით ეროვნულმა ძალებმა, უფრო ზუსტად კი იმ პოლიტიკურმა პარტიებმა და ორგანიზაციებმა, რომლებიც მრავალპარტიულობის პრინციპს მხარს უჭერდნენ, შეადგინეს საპარლამენტო სსრ უმაღლესი საბჭო, იმედით ისეთი დემოკრატიული, გადაწყვეტილებები, რის შედეგადაც შემოაღწეული უნდა იქნებოდა მთელი ეროვნული მოძრაობის ხელმძღვანელი და კოორდინატორი და ამავე დროს ეროვნული დემოკრატიული განხორციელების ძირითადი სამართლებრივი ინსტიტუტი. აქვე უნდა გაეხსენოთ, რომ მრავალი მაგიდა წარმოადგენს კანონიერი უზენაესი საბჭოს პოლიტიკურ საფუძველს და ყველა დემოკრატიული სწორედ მრავალი მაგიდის საარჩევნო ბლოკიდანაა ხელისუფლებაში არჩეული. ასე, რომ მრავალი მაგიდის და კანონიერი უზენაესი საბჭოს ერთმანეთისაგან დაშორება უაზრობაა, რადგან ისინი ბუნებრივად წარმოადგენენ ერთიან ორგანიზმს. შესაბამისად, ქ-ნი მანანა არჩავე-გამსახურ-

და, როგორც მრავალი მაგიდის სპიკერი, გახლავთ ჩვენი პოლიტიკური ლიდერი, ამასთან იგი თანამდებობითაც, როგორც პრემიერ-მინისტრი, კანონიერი აღმასრულებელი ხელისუფლების პირველი პირიცაა.



რეკავთ, მაგრამ აუცილებელია გარკვეული პირობების დაცვა და შესრულება. აი, რას ამბობდა ზვიად გამსახურდიას ამ საკითხთან დაკავშირებით: „მე არ მსურს ვინმეს გადავუღობო გზა ჭეშმარიტ ეროვნულ პოზიციაზე დადგომისაკენ, მაგრამ ყველა უნდა ახსოვდეს, რომ ეს შეუძლებელია ერის წინაშე საკუთარი ცოდვების სრული აღიარებისა და მონანიების გარეშე. სხვაგვარად, არავინ ირწმუნებს მათ გულწრფელობას, უფრო მეტიც, ხალხში განმტკიცდება რწმენა, რომ ეს არის სურსის მიერ ნებადართული, მართული ოპოზიცია და აქვს არანაკლებ უკეთური მიზანი, ვიდრე პუტრი და გადარტყილი იყო, ვინაიდან დღეს ქართველი ხალხის დაბნევა, ილუზორული იმედობით მათი გაასაფრება, ქვაბიდან ორთქლის გამოშვება არანაკლები დანაშაულია, ვიდრე მისთვის კანონიერი ხელისუფლების წართმევა და პრიმიტიული ძალების მიერ ხელისუფლების ხელში ჩაგდება... ვიმეორებ, რომ ჩვენ არა გვაქვს უფლება ვინმეს ვკრათ ხელი, ვინც ზემოხსენებულ პირობებს შეასრულებს და საქმით დაამტკიცებს თავის ერთგულებას ეროვნული საქმისადმი“ (გაზ. „აღდგომა“, №7, 28 თებერვალი, 1993წ.).

მაგრამ გამარჯვებულად და გამარჯვებულად - ზვიად გამსახურდიას ხელმძღვანელობით მრავალმა მაგიდამ ეს გზა ისეთი ფილიგრიანული ტექნიკით, იურიდიულად უზადლოდ გამართულად გაიარა, რომ არსად არვის ოდნავი შანსიც კი არ დაუტოვა შედეგებისათვის. სწორედ ეს იყო მიზეზი იმპერიის ცენტრის დასუსტებისა და უმოქმედობისა, თორემ მცირე შეცდომის შემთხვევაშიც კი დაუსჯევლად არ დატოვებდა თავისუფლებამოწყობებულ საქართველოს - უმიზეზოდ

კი ეს ვეღარ გავხედავ, რადგან აღარც 20-იანი და 30-იანი წლები იყო და აღარც თვითონ იღვა ძველებური სატანური ძველმოსილებით ფეხზე, რომ მეორედ მოეწყო ჩვენთვის 9 აპრილი.

თქვენვე აღნიშნავთ, რომ ქვეყანაში დაფიქსირებულია ორხელისუფლებიანობა - დე ფაქტო, ქვეყნის დამანგრეველი უკანონო ხელისუფლება და დე იურე, ქვეყნის მართვის სადავეებს დროებით მოცილებული კანონიერი ხელისუფლება. ხომ არ ნიშნავს, რომ უზენაესი საბჭოს წინა პლანზე გამოსვლით მრავალი მაგიდა ჩრდილში ექცევა და, შესაბამისად, ფუნქციები გარკვეულწილად ეკვე-

ცება. არავითარ შემთხვევაში. გაეხსენოთ, რომ ზვიად გამსახურდიას ჯერ კიდევ 1990 წლის 14 ნოემბრის უზენაესი საბჭოს პირველ სხდომაზე, უკვე უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის რანგში აღნიშნავდა: ჩვენმა მოძრაობამ მიაღწია ახალ, ჭეშმარიტად მრავალპარტიული პარლამენტის არჩევას, რომელიც იქნება არა მხოლოდ უმაღლესი საკანონმდებლო ხელისუფლება ჩვენს ქვეყნისა, არამედ ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის ხელმძღვანელი და კოორდინატორი და ამავე დროს ეროვნული დემოკრატიული განხორციელების ძირითადი სამართლებრივი ინსტიტუტი. აქვე უნდა გაეხსენოთ, რომ მრავალი მაგიდა წარმოადგენს კანონიერი უზენაესი საბჭოს პოლიტიკურ საფუძველს და ყველა დემოკრატიული სწორედ მრავალი მაგიდის საარჩევნო ბლოკიდანაა ხელისუფლებაში არჩეული. ასე, რომ მრავალი მაგიდის და კანონიერი უზენაესი საბჭოს ერთმანეთისაგან დაშორება უაზრობაა, რადგან ისინი ბუნებრივად წარმოადგენენ ერთიან ორგანიზმს. შესაბამისად, ქ-ნი მანანა არჩავე-გამსახურ-

და, როგორც მრავალი მაგიდის სპიკერი, გახლავთ ჩვენი პოლიტიკური ლიდერი, ამასთან იგი თანამდებობითაც, როგორც პრემიერ-მინისტრი, კანონიერი აღმასრულებელი ხელისუფლების პირველი პირიცაა.

თქვენ პუნქტებად ვაქვთ ჩამოყალიბებული ის პარტიები და ორგანიზაციები, რომელთაც არ შეიძლება პირდაპირ ზვიად გამსახურდიას პრეტენზია...

ეს არ ვახსენებ ჩემი კერძო აზრი, მე უბრალოდ პუნქტებად ჩამოყალიბებული მრავალი მაგიდის დამოუკიდებულება ამ საკითხისადმი, თუმცა დარწმუნებული ვარ, რომ მრავალი მაგიდის გარეშე ვერ მოძიებინა საწინააღმდეგო არგუმენტებს. ჩვენ ხელს არავის არ ვკრავთ, მაგრამ აუცილებელია გარკვეული პირობების დაცვა და შესრულება. აი, რას ამბობდა ზვიად გამსახურდიას ამ საკითხთან დაკავშირებით: „მე არ მსურს ვინმეს გადავუღობო გზა ჭეშმარიტ ეროვნულ პოზიციაზე დადგომისაკენ, მაგრამ ყველა უნდა ახსოვდეს, რომ ეს შეუძლებელია ერის წინაშე საკუთარი ცოდვების სრული აღიარებისა და მონანიების გარეშე. სხვაგვარად, არავინ ირწმუნებს მათ გულწრფელობას, უფრო მეტიც, ხალხში განმტკიცდება რწმენა, რომ ეს არის სურსის მიერ ნებადართული, მართული ოპოზიცია და აქვს არანაკლებ უკეთური მიზანი, ვიდრე პუტრი და გადარტყილი იყო, ვინაიდან დღეს ქართველი ხალხის დაბნევა, ილუზორული იმედობით მათი გაასაფრება, ქვაბიდან ორთქლის გამოშვება არანაკლები დანაშაულია, ვიდრე მისთვის კანონიერი ხელისუფლების წართმევა და პრიმიტიული ძალების მიერ ხელისუფლების ხელში ჩაგდება... ვიმეორებ, რომ ჩვენ არა გვაქვს უფლება ვინმეს ვკრათ ხელი, ვინც ზემოხსენებულ პირობებს შეასრულებს და საქმით დაამტკიცებს თავის ერთგულებას ეროვნული საქმისადმი“ (გაზ. „აღდგომა“, №7, 28 თებერვალი, 1993წ.).

1992 წლის 13 ივნისს, ჩიქოვანის ქუჩაზე, ავტომობილით მიმპროლავი ქვეყნის მაშინდელი პრეზიდენტი ჯ. ანდრონიკიანის უფალმა იქსნა. „ტერორისტებმა“ ვერ მოახერხეს მისი ფიზიკური განადგურება. ე. შვედენის მაშინდელი მარჯვენა ხელის ასევე მარჯვენა ხელმა, მაშინდელი საინფორმაციო-სადაზვერუო სამსახურის უფროსის მოადგილე თ. ხაჩიშვილი „წამებში“ ამოიციო ტერორისტული აქტის მოწყობნი. ერთი მთვანი ვახლადი ინტენი ირაკლი დოკვაძე 24 ივნისს, ღამის თერთმეტ საათზე, თორმეტი შვიარადებული მილიციული სანქციისა და ორდენის წარდგენის გარეშე შეიჭრნენ „ტერორისტის“ ბინაში და მცირეწლოვანი ბავშვების თვალწინ, იარაღის პონის მიზეზით ალგზნებულბმა, პირქვე დასცეს იქაურობა. რომ ვერაფერი ნახეს, ბრანშორულბმა „დამნაშავეს“ შშობლბი საქმის გასარკვევად, მცირე ხნით წაიყვანეს და... ერთი თვე ამყოფეს იტულებით პა-

ნათ, რომ განაჩენი პრიმიტიული სასამართლო ფარსის დამთავრებამდე დიდი ხნით ადრე იყო ცნობილი, რადგან საქართველოს დამაქცევარ-გამ-

დაუტოვოს მკვლელი მამის სახელი“. ცხადია, „მოსამართლე“ დოლიძეს არავინ ეკითხებოდა განაჩენის გამოტანას, ამის უფლება

ლოს ადამიანის უფლებების დაცვის ასოციაციამ საპროტესტო აქცია მოაწყო. შეკრებილბმა სასჯელმოსილი პოლიტპატიმრის დაუყოვნებლივ გათავისუფლება მოითხოვეს.

აქციის მონაწილთა მოთხოვნის „დასაკმაყოფილებლად“ და საკითხის საბოლოოდ გადასაწყვეტლად ე. შვედენის ხელისუფლების“ ემისარი, სასჯელმოსილების დეპარტამენტის უფროსის მოადგილე უ. მგვლაძე გამოცხადდა. აღმოჩნდა, რომ შექმნილი „გაუფებრობის“ გასარკვევად და საკითხის გადასაწყვეტლად აუცილებელი იყო მეორე დღისთვის ვლდანი-ნაძალადგვის სასამართლოში ფორმალური პროცესის ჩატარება. ამის თაობაზე ეუწყა თითქმის უკვე თავისუფალ პოლიტპატიმარსაც, რომელმაც შეკრებლთა მილოცვის პასუხად, მათ საპრობილდინ მოწოდებული ბარათით აუწყა:

უძლაველი ქართული

ჩანაგებლბმა სასამართლაგამრიგებლს მრავალგზის შეახსენა სასჯელის უმაღლესი ზომის - სიკვდილით დასჯის არსებობა (!).

1995 წლის 6 მარტს ირაკლი დოკვაძეს „ტერორისტული აქტის“ მეორე მონაწილე პეტრე გელბახიანთან ერთად სასჯელის უმაღლესი ზომა - დახვერეტა მიუსაჯეს.

სისხლისღვრით მოსული ხელისუფლების წინამძღოლის“ განცხადებებმა საყოველთაო აღშფოთება და გულისწყრება გამოიწვია უცხოეთში, რად-

არც ჰქონდა, იგი შემსრულებელი ღილაკი გახლდათ წითელი იმპერიის ბრძანებისა, მისი მონა-ვასალის „მსოფლიო რანგის პოლიტიკოსისგან“ მიცემული უტყვი თანხმობისა.

კანონიერი ხელისუფლების აღდგენის მომხრე ქართველთა უდიდესი ნაწილის, საერთაშორისო ორგანიზაციების მრავალგზისი მოთხოვნებითა და ზეწოლით სიკვდილმისჯილის საკანში ორ წელიწადზე მეტი ხნით ყოფნის შემდეგ, 1997 წელს, განაჩენი შეუცვალეს და ოცი წლით პატიმრობა შეუფარდეს, ხოლო მოგვიანებით იგი თორმეტ წლამდე დაუყვანეს.

აუტანელსა და გაუსაძლის პირობებში გაილია თავმობხვეული პატიმრობის წლები. შეუდრეკლბმა, შეუყვევლბმა, უძლეველბმა ქართველბმა რაინდულად სძლია მოლაღატთა მსეკურ შემოტეველს, ვაკაცურად გაუძლო მათ არაადამიანურ ქმედებებს, მრავალგზის უმძიმეს შიმშილობათა გამოცხადებულ-გადაძაბვბმა ახლოს არ გაიკარა, არაფრით არ შესთხოვა წითელ ტირანს მისთვის ესოდენ ხელსაყრელი და სანატრელი შეწყალბა.

ირაკლი დოკვაძე დღემდე უძლეველია. წლეულს, 18 იანვარს, „ტერორისტული აქტის ერთ-ერთმა განმასრცილებლბმა“ მიკუთვნებული სასჯელის სამი მეოთხედი გაასრულა და დღევანდელი უკანონო ხელისუფლების კანონმდებლობითა და წეს-სამართლით ირაკლი დოკვაძე უნდა გაეთავისუფლებინათ, მაგრამ აღმოჩნდა, რომ „გადმოკრატებულ-გაქრისტიანებული გიორგი და კანონები“ არ ეთანხმებინან და არ ეფარდებიან, მისგან გამოხრეკილ-გამოზრდილი „რეფორმატორისგან“ განსორცილებულ სასამართლო რეფორმას და ამიტომ, ძველებურად, ცეკას მდინისებურად თავისი თარგიტის და კერავს. კანონი თავად არის და ცხადია, სასჯელმოსილი წამებული რაინდი საპრობილდინ არ გამოუშვს. სადიქრებელია, აღბათ, ისე მოწყალის „შთხოვნის უსტარს“ ელოდა წითელი პრეზიდენტი.

ისე აზვირთდნენ მართალი ქართველები, საპროტესტო მოთხოვნებით გამოდიოდნენ ადამიანის უფლებების დაცველი საერთაშორისო ორგანიზაციები და უკანონო ხელისუფალს“ კანონიერების დაცვისკენ მოუწოდეს, სასჯელმოსილის გათავისუფლება მოსთხოვეს. მიიღი თვე დასჭირდა სათანადო გადაწყვეტლების მიღებბს... და ცხადია, სასიკეთო არაფერი გაკეთდა - გათავისუფლების ბრძანება არ გაიცა.

21 თებერვალს, ირაკლი დოკვაძის დაბადების დღეს, აფხალის კოლონიასთან, საქართველოს პოლიტიკურ პარტიათა და ორგანიზაციათა მრგვალბმა მავიდა, საქართვე-

...მეორე დღეს, ვლდანი-ნაძალადგვის რაინის სასამართლოს მოსამართლემ სასჯელმოსილის ზემოსხენებულ „ტერორისტულ აქტში მონაწილეობისათვის, მასში მოყოლილ ადამიანთა მსხვერპლის გამო“ უარი უთხრა გათავისუფლებბზე.

მომხდარი თვალნათელი დასტურია სისხლიანი ხელისუფლების, წითელი პრეზიდენტის“ უსახდერო შიშისა და ძრწოლისა, არნახულად დამფრთხალი და შეძრწუნებული რომ მოელოან ესოდენ მოახლოებული განკითხვის და პასუხისმგებლობის დღეს. სულ მალე, განსასჯელთა სკამებზე წამომსდარბა, საქართველოსა და ქართველთა გამყიდველ-მოლაღატე არსებებმა უკლებლივ უნდა აღიარონ ჩადენილი აკაცობა და სისასტიკე, რათა მცირედიტ მანც შეამსუბუქონ თავიანთი მოდგმა-მონაგარისთვის დატოვებული არნახული ტანჯვა, ურგა-მწუხარება; ყველაფერი თქვან, რატომ აცვეს ჯვარს იბერია, იბერიელები, ქართველთა პრეზიდენტი, რატომ მოუწრადეს სიცოცხლე ათეულ ათასობით უდანაშაულო ქართველს, რატომ გადაუქციეს მიწიერ ჯოჯოხეთად სამშობლო სამასეულ ათას ადამიანს, რატომ გააძევეს ლუკმაპურის საშოსდარბა მილიონზე მეტი იბერიელი უცხოეთში, რატომ არ აღირსეს ბევრ ქართველს ქართულ მიწაში განსენებბა...

მალე დაუდგებთ განკითხვის დღე საქართველოს გამყიდველებს. განწირულები ვერ ასირულებენ გულისწადილს - ვერ ეღირსებიან ვერ დატკებინან საპრობილდინ გამოკეტილი უძლეველი ქართველები, ირაკლი დოკვაძის დამორჩილებბა და ძლევა.

ჩეტარ არს განსაცდელის გადამტანი კაცი, რამეოუ, რა გამოიცდება, მიიღებს ცხოვრების გვირგვინს“, - გვიქადაგებს ბიბლია.

გმლა ჰილდური



ტიმრობაში. გათავისუფლების შემდეგ გენერალური პროკურორის ხელმოწერილი უდანაშაულობის მაუწყებელი საბუთი უბოძეს (?). თუცა, ოჯახს მოსვენება არ აღირსეს - მუდმივად უთავალთვალებდნენ და ყველაფერს მისხალ-მისხალ აღიუსაგდნენ. ავგისტოში ისეე მიაკითხეს საინფორმაციო-სადაზვერუო სამსახურიდან და ძირისძირობამდე მოხრბო-მოხილეს „ტერორისტის“ საცხოვრებელი. არც მათ გაუმართლათ, ვერ მიაკვლიეს ავტობატებსა და ხელყუმბარებს, ტყვიამფრქვევეებს, ტანკებს, რაკეტებს...

3 სექტემბერს ირაკლი დოკვაძე ყვარელში დააპატიმრეს. გენერალური პროკურორის მაშინდელმა მოადგილემ ა. ბალუაშვილბმა არც „დამნაშავის“ შვილები დაინდო და უმოწყალოდ ნაცემ-ნაცევბი, ცხვირგატეხილი, ძნელად საცნობი შშობელი ანახა. მერე ოსტატურად გაგრძელდა-შენიღბული, ტელემაყურებლბს წარუდგინა და ამაზრხენი მუქარით არჩევანის წინაშე დაყენებს შეცადა. მართლბმა და უდანაშაულობა, არაერთი პირობა არ გაიკარა და სამართლიანი მომავლის იმედად დარჩა.

1993 წლის 19 ივლისს ლონდონში ორგანიზაცია „საერთაშორისო ამნისტიამ“ თავისუფლებისათვის თავდადებულ რაინდს ბატონ ზვიად გამსახურდიას მომხრე სხვა წამებულ მართლებთან ერთად პოლიტპატიმარის სტატუსი მიანიჭა.

სასურველი შედეგის მისაღწევად ტირანის ჯალათებმა ფიზიკურად მრავალგზის შეურაცხველს მსჯავრდებული, თუცადა ამაოდ - მართალი ბოლომდე უდრეკი და დაუმორჩილებელი დარჩა. თავის დროზე ბევრი დაიწერა და ითქვა უსაშველოდ გაგრძელებულ საპროტესტო, შებრაზმულ სასამართლო პროცესზე, რადგან იგი ყოველგვარი წესისა და კანონის არნახული დარღვევით ჩატარდა. იმას კი აღენიშ-

წერილები, მოთხოვნები და პროტესტები მსჯავრდებულის უდანაშაულობაზე, საპროტესტო პროცესზე, პირად ანგარიშსწორებასა და შურისგებაზე დაქვემდებარებულ განაჩენზე.

ირაკლი დოკვაძეს ზემდმოწენით მიესადაგა თ. დოსტოევსკისგან თქმული: „იგი დამნაშავე იყო იმაში, რომ უდანაშაულო იყო“.

ახლა, სამხედრო-კრიმინალური გადატრიალების ერთ-ერთი მოთავისა და აღმასრულებლის, უკანონო წითელი ხელისუფლების ერთი ყოფილი „ლიდერისა და საყრდენის“, ყოფილი „მინისტრისა და დეპუტატის“, მერე „მეამბოხე“ თ. კიტოვანის მიერ 10-11 ავგისტოს გაზეთ „რეზონანსში“ რედაქციისა და მაშინდელი ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტის ხელმძღვანელ ს. კახასიასდმი გაგზავნილი წერილი გვსურს გაგაცნოთ (სტილი დაცულია, - გ.ჯ.):

„წავიდა ის დრო, როცა კომუნისტები თავიანთ სურვილებს ანხორციელებდნენ მოსამართლის მეშვეობით და თქვენ ვახსოვთ მოსამართლე გერსამიას განაჩენი (თვითმფრინავის „გატაცებასთან“ დაკავშირებით, - გ.ჯ.) - ეს იყო დაქრიავებული მკვლელი კომუნისტების კანონით ხელში. ახლა მოვალეობას ასრულებს მოსამართლე დოლიძე.“

მე მივწერე პროკურატურას, რომ დოკვაძე და გელბახიანი არ არიან მკვლელები. ჩემი აზრი უნდა გავზიარებინათ ვერ, როგორც დეპუტატის, მერე, როგორც მაშინდელი სადაზვერუო მონაცემებით, რომ შემსრულებლები სხვა ადამიანები იყვნენ და არა ისინი.

მე ვაღიებელი ვარ ერის წინაშე განვაცხადო, რომ დოკვაძე და გელბახიანი არ არიან მკვლელები. ახლა დროა, რომ ყველამ სწორედ გამოიხეილთ თვალბებან და ბატონ დოლიძეს ვთხოვ, თავის შთამომავლობას არ

საპროტესტო აქცია აფხალის კოლონიისთან

საქართველოს რესპუბლიკის კანონიერი გვარდიის ოფიცრები. მ ი ნ დ ა გითხრათ, რომ მამა, გიორგი კიკალიშვილი, შეენირა იმ არეულბობას. რომ არა მხედროინის ბანდა, დღეს იგი ცოცხალი მეყოლებოდა. მყავს ავადმყოფი დედა ლამარა კიზირია, რომელიც დარდით დასწეულდა.

- გვესაუბრეთ ზუგდიდში განვითარებულ მოვლენებზე კანონიერი ხელისუფლების დამხობის შემდგომ.

- კანონიერი ხელისუფლების დამხობის შემდეგ ზუგდიდში ძალიან დაძაბული მდგომარეობა იყო. დიდი და პატარა ფეხზე იდგა. იმარ-

ლოთის და ბაღის ნაყოფით ბავშვი პოლიტპატიმარი

თებოდა მრავალათასიანი მიტინგები და მხარს უჭერდა კანონიერ პრეზიდენტ ზვიად გამსახურდიას. მაგრამ, სამწუხაროდ, ადგილი ჰქონდა დიდ ლალატს, ამიტომ დროდადრო სუსტდებოდა და გული უტყდებოდა ხალხს. მოლაღატებში არ ფიქრობდნენ, რომ უპირველესად ლალატობდნენ თავიანთ ოჯახებს. მაგრამ იყვნენ გულმხურვალე პატრიოტებიც, რომელთაც გული შესტკიოდათ საქართველოზე. იყვნენ ისეთი მეომარი ბიჭებიც, რომლებიც იარაღით იცავდნენ კანონიერ ხელისუფლებას და თავი შესწირეს სამშობლოს. ისინი იცავდნენ თავიანთ ღირსებას მხედროინელთა ბან-

დებისაგან. გული მწყდება, რომ ცოცხლები აღარ არიან, უფალბმა ნათელში ამყოფოს მათი სულები. ზუგდიდისთვის განსაკუთრებით



მიმიე იყო 1991-1993 წლები. მო-

სახლეობა შემინებული იყო, მაგრამ იმედი ეძლეოდათ, როცა მათსავე დასაცავად მოსულ ეროვნული გვარდიის ტანკს დაინახავდნენ, სამწუხაროდ ეს გარეგნული სახე იყო მხოლოდ, რადგან შიშველი ხელებით ვიცავდით უკანონო შვიარალელები ფორმირებებისაგან და უფრო მეტად მხედროინისაგან თავს. ჩვენ გავიმარჯვებდით, რომ არა შიდა ლალატი. გარკვეული პიროვნებები ერთი ტყვიის გასროლით აბარებდნენ ხუნტის ჯვარს ქალაქებს. ვფიქრობ, ეს ყველაფერი ისეე ჩვენი გვარდიის მეთაურის ბრალი იყო. მას არც იმის განათლება ჰქონდა, თუ როგორ მოქცეულიყო. ყველა თვითონ წყვეტდა ყველაფერს. ჩემი აზრით, ბევრი არამე შეგნებულად კეთდებოდა, რომ არამე გაგვემარჯვა

ინტერვიუ

83.3

ხუნტაზე. - ე.ი. ხელოვნურად იყო შექმნილი ზუგდიდური მოვლენები?

- დიას, დღითიდღე ხელოვნურად იქმნებოდა ყველაფერი. ამაში მონაწილეობას იღებდა ადგილობრივი ე.წ. ინტელიგენციაც. ეს ყველაფერი ვიცოდით, მაგრამ ერთეულები ვერაფერს ვაკეთებდით. მათ უკან "ჩვენი" მეთაურები იდგნენ. მე დღეს ამას იმიტომ გუუბნებთ, რომ ხალხის წინაშე სიმართლე უნდა ითქვას.

- ხომ ვერ გვეტყვით, როგორ გაიქცა ვიღაც ვულუა ზუგდიდის იზოლატორიდან? ვის შეეძლო ის გაეპარებინა?

- ვიღაც ვულუას შესახებ ვერაფერს ვიცი. მე მასში უკვე დაპატიმრებული ვიყავი, ჭორის დონეზე კი ვერ ვილაპარაკებ. მაგრამ ვინც ვიღაც ვულუას გაპარვას ხელი შეუწყო, ის არაკაცია.

- რას გეტყვით 1992 წლის ზუგდიდის ეროვნული შტაბის შერობის აფეთქებაზე?

- მაშინ ზუგდიდის კომენდატი სლავა ინჯია იყო, ძალიან პატიოსანი კაცი. იგი არ აწყობდათ აგენტებს. აფეთქების დროს სლავასთან ერთად ოთხი კაცი იმყოფებოდა. დარწმუნებული ვარ, მათი აფეთქება მოწყობილია ჩვენთან შემოპარული მოლატელების მიერ.

- გულწრფელი იყო თუ არა ლოთი ქობალიას ქუეღებები?

- ლოთის თამაშის ამბავი ჩემთვის უცნობია, ისე, რაღაც გადახრები ჰქონდა, როგორც მებრძოლს. კაცი თავის ღირსებას სპეტაკად უნდა ატარებდეს, არა თუ, ხალხის დასანახად ჰქონდეს ჩინი.

- როგორ ვახდით პოლიტპატიმარი?

- მე დამაპატიმრეს 1993 წელს და უკანონოდ ვიხდი სასჯელს დღემდე.

დე, რა თქმა უნდა, ლოთის და ბადრის წყალობით (იგულისხმება ბადრი ზარანდია - ი.შ.). თუ მე მქონდა რაიმე დანაშაული ჩადენილი, რატომ გადასცეს მათ ჩემი თავი უკანონო ხელისუფლებას, ე.ი. მათ ჰქონდათ ალიანსი უკანონო ხელისუფლებასთან. ვინაიდან მე თუ არ დამაპატიმრებდნენ, მაშინ მათი კაცი იხრებოდა და ეს არ აწყობდათ. დღეს ამაზე საუბარი აღარ ღირს. ეს ყველაფერი უკვე მოხდა.

- ზუსტად როდიდან იხდით სასჯელს?

- სასჯელს ვიხდი 1993 წლის აპრილის თვიდან.

- როცა გამოხვალთ ციხიდან რა საქმიანობას შეუდგებით?

- რა თქმა უნდა, გავაგრძელებ ეროვნულ საქმიანობას.

- ამჟამად, როცა თქვენ უკანონოდ იხდით სასჯელს, თქვენი ოჯახი რა მდგომარეობაშია?

- ჩემი ოჯახი დღეს კატასტროფულ მდგომარეობაშია. სახლი აღარ გვაქვს, ავადმყოფი დედა ვერ არჩენს ოჯახს. სამ თვეში ერთხელ თუ მისცემენ პენსიას. მეუღლე ბავშვებს ვერ შორდება. მე თავს არავის ვცოდებ, უბრალოდ, გისხნით რა მდგომარეობა მაქვს ოჯახში. საქართველოს ოლონდ ეშველოს და მე მზად ვარ, თავი შევწირო.

- ამჟამად რომელი პოლიტიკური მიმდინარეობის კურსს მიჰყვებით?

- ვიზიარებ მრგვალი მაგიდის პოლიტიკურ კურსს, მე ხომ მრგვალი მაგიდის წევრი ვიყავი და დღესაც ვარ.

- ბეჟანმა უკვე მოგვითხრო თავის ცხოვრებაზე, ახლა კი, ბუთხუზ, გთხოვთ თქვენც გავგვეცნოთ...

- დავიბადე მარტვილის რაიონის სოფელ აბეღიაში, ვსწავლობდი ამავე

სოფლის სკოლაში, რომლის დამთავრების შემდეგაც სწავლა განვაგრძე ქ. ქუთაისის №4 ტექნიკუმში. სწავლის დამთავრების შემდეგ დაფურთხდი ოჯახს, მძიმე ეკონომიკური მდგომარეობის გამო და ვინცე მუშაობა სატრანსპორტო პუნქტში ზეინკლად. პარალელურად გავხსენით მცირე საწარმო. მყავს მშობლები, ორი ძმა, მეუღლე და სამი მცირეწლოვანი შვილი.

- რა როლიდან იყავით ეროვნულ მოძრაობაში და რა საქმიანობას ეწეოდით?



- ეროვნულ მოძრაობაში ჩავეხტი 1991 წლის დეკემბერში. ვირიცხებოდი კანონიერი ხელისუფლების გავრცელების მიზნით ბატალიონის რიგებში და ვიცავდი კანონიერი ხელისუფლების ინტერესებს.

- როგორ მოხდა თქვენი დაპატიმრება?

- დამაპატიმრა მარტვილის რაიონის პოლიციამ, რადგან ვიყავი კანონიერი ხელისუფლების მომხრე და შეიარაღებული „ჯგუფის“ წევრი. შემდეგ გადამიყვანეს ხონის პოლიციის სამმართველოში. დაკავებისას თქვენს მიმართ

ქონდა თუ არა ადგილი ფიზიკურ და ფსიქოლოგიურ ზემოქმედებას?

- რა თქმა უნდა, ძირითადად მხედრობის ახდენდა ჩემზე ფიზიკურ ზეწოლას. - არ მგონია, თუ ცოცხალი დავრჩებოდი. დღითიდღე ჩემი ჯანმრთელობის მდგომარეობა უარესდებოდა, მაგრამ ღვთის წყალობით, ცოცხალი გადავრჩი.

- ოჯახი თუ განიცდიდა დევნას?

- რა თქმა უნდა, სისხლით მოსული ხუნტის მხრიდან ჩემი ოჯახიც განიცდიდა დევნას, რადგან ისიც იყო კანონიერი ხელისუფლების

წინააღმდეგობის წარმომადგენლებისათვის, ძირითადად, მრგვალი მაგიდის წევრებისათვის.

- მოგვითხროთ სამეგრელოს დაუმორჩილებლობაზე.

- სამეგრელოს რეგიონში ხუნტის მიმართ იყო დაუმორჩილებლობა, მოსახლეობის მიმართ კი სასტიკი რეპრესიები, მაგრამ ხალხი მინც გამოდროდა უსამართლობის წინააღმდეგ და აგრძელებდა კანონიერი ხელისუფლების გვერდით დგომას. მინდა, უდიდესი სიამაყით გაცხადო, რომ სამეგრელოს უმეტესი ნაწილი დღესაც კანონიერი ხელისუფლების მომხრე და მხარდამჭერია.

- დალასტ სომ არ ქონია ადგილი თქვენს რიგებში და თუ იცით ასეთი პიროვნებები?

- დიას, იყო ლაბატი. შემიძლია, კონკრეტულად ვიხსენო და გავრეხეც დავისახელოთ. ეს იყო ფოთის კომენდატი გია უჩავა, რომელმაც ულალატა კანონიერი ხელისუფლებას და შეუერთდა მხედრონს. ამის გამო დანაპირი განვიცადეთ - დაიღუპნენ ჩვენი ბიჭები. სამწუხაროდ, ასეთი ლაბატი ხშირი იყო.

- როცა ვათავისუფლებდით, რა საქმიანობას შეუდგებით?

- ვიბრძოლებ კანონიერი ხელისუფლების აღდგენისათვის. - რომელი ორგანიზაციის თუ პარტიის გვერდით ვიბრძობთ?

- რა თქმა უნდა, როგორც კანონიერი ხელისუფლების მომხრე და მისი აღდგენისათვის მებრძოლი, ვიქნები მრგვალი მაგიდის რიგებში.

ესაუბრა ირაკლი შონიძე

„ქუჯის“ ფოსტა

დავნილო. ვინ ჩაგვაგდო ამ ედგომარეობაში?

საზღვარგარეთ ვაიხიდა ხე-ტყე. ბოროტება ხარხარებს იმისთვის, რომ გავერანდა სოფლები.

ბოროტება ხარხარებს იმისთვის, რომ ხელისუფლებაშია მესაფლავე მთავრობა.

ბოროტება ხარხარებს იმისთვის, რომ მე დამატოვებინა სახლ-კარი.

ბოროტება ხარხარებს იმისთვის, რომ მე წამიმწარა სიბერე.

ბოროტება ხარხარებს იმისთვის, რომ მე არ მიღიმება.

ბოროტება ხარხარებს იმისთვის, რომ ამქვეყნიდან მივედივარ გულნაკლული.

დას, მე მივედივარ ამქვეყნიდან გულნაკლული, ვინაიდან არაფერი აღარ გამაჩნია. სახატრული გამიხდა იმის ნახევარიც კი, რაც გამაჩნდა იქ, სოფელ თავისუფლებასში.

ქართველებო, ღვენილებო! ვინ ჩაგვაგდო ამ კრიზისულ მდგომარეობაში? ნუთუ ამას არ ვბრძობთ? ვთქვათ, ელიონა ოლეგო საქართველოს რაიმი სიკეთე, ეს როდის მოხდება? გაგძლებ კი ამდენს, მეღირსება კი ჩემი სახლ-კარის ნახვა? მინდა, რაღაცას კიდევ მოვესწრო, ვაჩვენო შვილიშვილებს ჩემი ვაშენებული ბაღ-ვენახი, ჩემი გახარებული ეზო-გარემო, ჩემი ნამეგნი ხეხილი... და მაინც, ვხვდავ, როგორ მივდივარ გულნაკლული ამქვეყნიდან. ჩემი შვილიშვილებისათვის კიდევ მინდოდა მექვირა გაღიმებული, ჩემი ეზო-ბაღი ენახათ აყვავებული და

მათი ღიმილით მეც მღირსებოდა ცოტადღენი სიხარული.



ბიორგი ბანიძე, სოფელი თავისუფლება

რედაქციაში მრავლად მოდის წერილები, ზოგიერთ მათგანში ვერ შევხვდით მაკალფარდოვან სატყეებსა და ნაირფარ მხატვრულ თქმებს - ისინი გულმართლობითა და გულწრფელობითაა საესე ჩვენ გაქვეყნებთ ქვეყნის გულშემატკივართაგან ერთ-ერთი რიგითი ქართველის, აფხაზეთიდან ლტოლვილი ვ. ბენიძის წერილითი სატყეარს და დავსხენთ, რომ ვაზუთი „ქუჯის“ ფურცლები ყველა სიმართლისმოყვარე ადამიანისთვის თავისუფალია.

დას, ზემოთს ბოროტება, რომელმაც გამარჯვა სიკეთეზე პატიოსნებაზე კანონიერებაზე. დას, ცეცხლით და მასხვით მოსული კრიზისი სხვისი დასმარებით, გადამთილებებისაგან დიდძალი ღოღარის ფასად, ქვეყნის დასაქცევად მოგვევლინენ. კაცი, რომელმაც აფხაზეთი გაყიდა, აფხაზეთს დამბრუნებს? მეტი არ იქნა ჩემი მტერი... დას, ბოროტება ხარხარებს იმისთვის, რომ მოვიდა ქვეყნის სათავეში.

ბოროტება ხარხარებს იმისთვის, რომ გამამთხოვრა ქართველი ხალხის ნაწილი.

ბოროტება ხარხარებს იმისთვის, რომ

კანონებს. სამწუხაროა, მაგრამ ზოგჯერ დიდი მეცნიერი არ ნიშნავს დიდ პოლიტიკოსს.

საბედნიეროდ, ამ საკითხთან დაკავშირებით ჯანსაღ პოზიციას იკავებს საქართველოს საპარტიო რაიონის აპსოლოგურად ვთანხმები საპარტიო რაიონის სმირ სტუმარს, თბილისის თავის მოციქულთა ბერესა და პაულის სახელობის ტაძრის მოძღვარს მამა თეოდორეს, რომლის აზრითაც: მარლამენტარების უმრავლესობა იმიტომ უნდა პროსტიტუციის ლეგალიზება, რომ კანონიერი გახადონ მათი მფარველობის ქვეშ მყოფი საროსკიოები... საცოდავი ის საქართველო, რომელიც პროსტიტუციიდან შემოსული ფულით აპირებს ბიუჯეტის შექმნას!

მათლაც, ვის უნდა ასეთი ფული და როდემდე უნდა იყოს საქართველო სუტენიორებისა და ბარიერების სელში? კარგი იქნება, თუკი ვაზუთი „ქუჯი“ წამოიწყებს პოლემიკას ამ საკითხთან დაკავშირებით.

პატივისცემით, თქვენი ერთგული მკითხველი ჯაბა ლოსაბერიძე ქუთაისი

ურნალისტ მარია დემეტრეას წერილი დაიბეჭდა „ნოვო ვრემი-ა“-ში (1992 წ. №1-18-19), საიდანაც გადმოითარებმა ქართულად ვაზუთი „მსგეფ-სში“ (1994 წ. №8-17-24). პასუხი მაშინვე დაიწერა, მაგრამ, სამწუხაროდ, ერთ-ერთი ვაზუთის რედაქტორმა, რომლის სახელსაც შეგნებულად არ ვასახელებთ, ამ ურნალისტთან პირადი ნაცნობობის გამო უარი გვითხრა დაბეჭდვაზე. ვფიქრობდი, შესაძლებელი იქნებოდა გასცემდნენ პასუხს, მაგრამ, სამწუხაროდ...

ამიტომ გთხოვთ, დამიბეჭდოთ, ვინაიდან ისტორიის გამაყლებლებზე პასუხის გაცემა და აზრის გამოთქმა არასოდეს არ უნდა იყოს გვიან, მით უმეტეს, დღეს როდესაც, ასე დიდ, ძალით გვართმევენ ჩვენი მამა-პაპის სისხლით გაჟღენთილ მიწა-წყალს.

პასუხი სპარტოპელოს ისტორიის დაბეჭდვაზე პარია დემეტრეასს

(ბრუ ინფორმაციის, საპარტიო და პარტიული ინტერესის არმცოდნეა)

პირველ რიგში, მსურს მოგასხენოთ საქართველოს წარსულზე, ქართველი ერის ეროვნულ ჩვეულებებსა და ტრადიციებს.

ტრადიციები პირადობის დამადასტურებელ საბუთს წარმოადგენს ერისთვის, ამდენად, თუ ისინი დაიკარგა, იკარგება და ისობა მისი შემქმნელიც. საუბედროოდ, ბერის ხალხი და ერი აღმოჩნდა ამ პრობლემის წინაშე XX საუკუნის დასასრულს. საქართველოს სამათაოსწლოვანი ისტორია აქვს, ქართველმა ერმა ხანგრძლივი გზა განკლო და დღეს დედამიწაზე მცხოვრებ ხალხთა სახელმწიფოებრივი გაერთიანებები, შემდეგ კი ერთიანი ქართული ფეოდალური სახელმწიფო. თქვენი წერილის წაკითხვისას, ქონი მარია, მთელი კოლონიზატორული პროგრამა თვალწინ დაუდგამს მკითხველს. ყველაწიერი უხუცესი უფრმით ცდილობს საქართველოს კუთხეების დაპირისპირებას და მკითხველს აუწყებთ, თითქოს სვანები და მეგრელები ქართველები არ არიან. არა, ქალბატონო მარია! დაგვიხელოთ ეს სიმღერა. ჩვენ არა გვესმის რა ამ სიმღერის. დღესაც არ იშურებთ ენერგიას, რათა სამეგრელომ დამოუკიდებლობა გამოაცხადოს. სვანეთის კუთხის მოსახლეობას მიმართებს გვიგზავნილით სუკის მიერ შექმნილი მთიელ ხალხთა კონგრესის სახელით, სა-

დაც მოგვიწოდებდით, ქართველობაზე უარი გვეთქვა და მთიელ ხალხად გავმოგვეცხადებინა თავი, მაგრამ ამას ვერ ელირსებით მანამ, სანამ ქართველი ქართველობს.

თქვენი უსაფუძვლო მტკიცებობი, სვანები კოდორის ხეობაში 1956 წლის მერე ჩასახლდნენ - ეს სიცურეა. კოდორის ხეობა დღესაც ნადირთა ქალღმერთის „დალის“ სახელით ატარებს. ეს ხომ წარმართული პერიოდის სახელია და არა საბჭოური. სოხუმის ძველი სახელწოდება „ცხუმი“ სვანური ტოპონიმი. ასევე მრავალი წერილობითი წყარო აღასტურებს სვანების ცხოვრებას შავზღვისპირეთში. 1956 წელს ყარაჩაბალყარეთიდან დაბრუნებული სვანები დასახლებული იყვნენ ლესელიძეში, განთიადში, ომაწირეში, ვალში და არა კოდორის ხეობაში. სვანები ისტორიულად მეომარი და მამაცი ხალხია. მე თავს არ შეგაწყენთ, ვედავლებთ თვალთუნდაც საბჭოთა გენკოლოგედიას, იხილეთ, თუ რა სწერია ჩვენს წინაპრებზე.

თავისუფლებისმოყვარე და მტერს დაუმორჩილებელი სვანები დღეს გსურთ ფართო მკითხველს წარუდგინოთ მხოლოდ და მხოლოდ მმარცველებად და ტერორისტებად. კი, ბატონო, სუკის ავენტების წინასწარ შემუშავებული

დაუმორჩილებელი სვანები დღეს გსურთ ფართო მკითხველს წარუდგინოთ მხოლოდ და მხოლოდ მმარცველებად და ტერორისტებად. კი, ბატონო, სუკის ავენტების წინასწარ შემუშავებული

დაუმორჩილებელი სვანები დღეს გსურთ ფართო მკითხველს წარუდგინოთ მხოლოდ და მხოლოდ მმარცველებად და ტერორისტებად. კი, ბატონო, სუკის ავენტების წინასწარ შემუშავებული

დაუმორჩილებელი სვანები დღეს გსურთ ფართო მკითხველს წარუდგინოთ მხოლოდ და მხოლოდ მმარცველებად და ტერორისტებად. კი, ბატონო, სუკის ავენტების წინასწარ შემუშავებული

დაუმორჩილებელი სვანები დღეს გსურთ ფართო მკითხველს წარუდგინოთ მხოლოდ და მხოლოდ მმარცველებად და ტერორისტებად. კი, ბატონო, სუკის ავენტების წინასწარ შემუშავებული

დაუმორჩილებელი სვანები დღეს გსურთ ფართო მკითხველს წარუდგინოთ მხოლოდ და მხოლოდ მმარცველებად და ტერორისტებად. კი, ბატონო, სუკის ავენტების წინასწარ შემუშავებული

დაუმორჩილებელი სვანები დღეს გსურთ ფართო მკითხველს წარუდგინოთ მხოლოდ და მხოლოდ მმარცველებად და ტერორისტებად. კი, ბატონო, სუკის ავენტების წინასწარ შემუშავებული

დაუმორჩილებელი სვანები დღეს გსურთ ფართო მკითხველს წარუდგინოთ მხოლოდ და მხოლოდ მმარცველებად და ტერორისტებად. კი, ბატონო, სუკის ავენტების წინასწარ შემუშავებული

დაუმორჩილებელი სვანები დღეს გსურთ ფართო მკითხველს წარუდგინოთ მხოლოდ და მხოლოდ მმარცველებად და ტერორისტებად. კი, ბატონო, სუკის ავენტების წინასწარ შემუშავებული

დაუმორჩილებელი სვანები დღეს გსურთ ფართო მკითხველს წარუდგინოთ მხოლოდ და მხოლოდ მმარცველებად და ტერორისტებად. კი, ბატონო, სუკის ავენტების წინასწარ შემუშავებული

დაუმორჩილებელი სვანები დღეს გსურთ ფართო მკითხველს წარუდგინოთ მხოლოდ და მხოლოდ მმარცველებად და ტერორისტებად. კი, ბატონო, სუკის ავენტების წინასწარ შემუშავებული

დაუმორჩილებელი სვანები დღეს გსურთ ფართო მკითხველს წარუდგინოთ მხოლოდ და მხოლოდ მმარცველებად და ტერორისტებად. კი, ბატონო, სუკის ავენტების წინასწარ შემუშავებული

დაუმორჩილებელი სვანები დღეს გსურთ ფართო მკითხველს წარუდგინოთ მხოლოდ და მხოლოდ მმარცველებად და ტერორისტებად. კი, ბატონო, სუკის ავენტების წინასწარ შემუშავებული

დაუმორჩილებელი სვანები დღეს გსურთ ფართო მკითხველს წარუდგინოთ მხოლოდ და მხოლოდ მმარცველებად და ტერორისტებად. კი, ბატონო, სუკის ავენტების წინასწარ შემუშავებული

გვ. 4

გვერდის მიხედვით, საბჭოური აღზრდის კვალობაზე მოხდა რამდენიმე შემხარავე ფაქტი, მაგრამ, ალბათ, სიამარბი იქნება აქვე აღვნიშნოთ ისიც,

პასუხი საქართველოს ისტორიის დამაინტერესებელს პარიზ დამენტივას

(ეროვნო-კატორის, საპროფესორო და მართლმადიდებლის არქივში)

კმაყოფილებით და ჩრდილო-კავკასიელ ხალხებსაც მოუწოდებთ აფხაზების დასაცავად. ამ ომის ინსპირატორებს ძალიან სურდათ ეს ომი კავკასიურ ომში გადაზრდილიყო, რათა „მშვიდობის“ სტატუსი უკეთესად გამოეყენებინა რუსეთს თავისი ვერაულოებელი გეგმის განხორციელებლად, რათა, თქვენი თქმისა არ იყოს, რუსის ჯარი კავკასიაში მარადიულად ყოფილიყო.

კავკასიაში მშვიდობის გარანტიად ისევ და ისევ ერთაშორის ტრადიციული ურთიერთობების ამოქმედება გვესახება და არა რუსის ჯარი. ტერიტორიულად რაც უფრო ახლოს ცხოვროვენ ხალხები, მით უფრო დიდი მსგავსებაა ჩვეულებებსა და ტრადიციებში. მთის მთა-სახლეობაში განსაკუთრებული ტრადიცია გვექმნება - ბავშვს ბიძას მიუჩენ-



რომ უღელტეხილით იმდენი ნადავლის წაღება შეუძლებელია, რამდენის თუნდაც სოჭის მიმართულებით ნებისმიერი ტრანსპორტი. უეცრობას ამჟღავნებთ გეოგრაფიაშიც, როცა წერით, თითქოს გალის რაიონში რაზმები იქნებოდა კოლონის ხეობიდან სვანების თავდასხმების საგან თავის დასაცავად. ჯერ ერთი, ეს ტერიტორიულად შეუძლებელია, მეორე - გალისა და კოდორის ხეობის მცხოვრებლებსაც კარგად უწყობდა ვისგან უნდა დაიცვან თავი. კოდორის ხეობაში მცხოვრებ მშვიდობიან მოსახლეობაზე რუსის ჯარის, კერძოდ, კახკების თავდასხმებს, რასაც მოწმობს ტყვედ ჩაყვანილი უმრავლესობა, აფხაზების შეტევად ნათლავთ და სვანების თავდაცვას კი ტერიტორიულ მოქმედებას უწოდებთ. თქვენი წინაპრები რომ ფაშისტებისაგან თავს იცავდნენ, ტერიტორიები იფენ? ან რა უნდათ რუსებს აფხაზეთში - მამა-პაპის საფლავები ეგულებათ?

ძალიან გინდათ ყველაფერი ბურუსში გახვიოთ, მაგრამ დამე ყოველთვის დღეს შობს და ღვთის მადლით ეს, ალბათ, ძალიან მოხდება და ნათელი მოეფინება ყოველივე იმას, რაც ხდება დღეს საქართველოში. კავკასიის ბუნებით მოვალეობული ბევრი სტუმრისათვის გაუღიათ სახლის კარი ქართველებს, მაგრამ მტრის მტრულად დახვედრის დიდი ტრადიცია გვაგვანია. ამის ნათელი დადასტურებაა დღეს შიშველი ხელებით და სიმათლის რწმენით თავის დაცვა ისეთი საშინელი ურჩხულისაგან, რომლის სიბოროტე მსოფლიოს აზანზარებს. ქართველების დაპირისპირებით მარტო არ

დენ. ეს იყო ურთიერთსიყვარულის ხიდი, რომელიც არ უნდა ჩატყდეს. თქვენს წერილში აღნიშნავთ, კავკასიელებს შურისძიება ახასიათებთ. როდესაც სხვა გზით არ ხერხდება, უნდა იბრძოლო დაკარგული და შეღავათული უფლებების აღსადგენად. ამაში ღრმად დარწმუნებული ვარ, როდესაც ქართველებზე დაპირისპირებულ ძალებს, სამაზაბლოში მცხოვრებ ოსებს, აფსუა სეპარატისტებს მიესაბამათ საკუთარი მეფობის გარანტია მესამე ძალის მხრიდან, ამ შემთხვევაში ისინი აღიარებენ თავიანთ დანაშაულს, ყოველი წყენა უკანა რიგზე გადაიწევენ და მთელი ძალებით დაირაზმებიან საერთო მტრის წინააღმდეგ არა ურჩხულის იარაღით, რომელიც შავ ზაზარზე უხვად არის, არამედ ღვთის იარაღით, რომელსაც მხილება ჰქვია.

ჩემი მოკვლევითი პასუხი დიდი ქართველი გენოსოსის შოთა რუსთაველის სიტყვებით მინდა დაგამთავრო: „ბოროტსა სძლია კეთილმან, არსება მისი გრძელა“. ამინ!

თამარ (კლარა) შუშუანი, იურისტი.

ლეგენდარულ კორსიკელს ნაპოლეონს, ორი კუნძულის ტყვეობინადარს, ელენეს კუნძულზე სიკვდილის წინ ასე უთქვამს: „სამშობლოს მინა მიმყარეთ, სხვა მინა არ მიმყაროთ, სუნით ვიგრძნობო“. დიდი მოაზროვნე, ფილოსოფოსი, ფიქტორი, ერბახი ამბობდა:

„ქალის სიყვარული ყველა სიყვარულის დასაბამია. ვინც ქალის სიყვარული არ იცის, მან საერთოდ სიყვარული არ იცისო“. ჭეშმარიტებაა, მაგრამ მე გავკადნიერდები და ასე ვიტყვი: სამშობლოს სიყვარული ყველა სიყვარულის დასაბამია და უპირატესად კი ქალის... ვინც სამშობლოს სიყვარული არ იცის, მისთვის სიყვარული საერთოდ უცნობია!

და აი, დადგა ფამი საუკუნეების მანძილზე თავისუფლებისათვის მებრძოლი, ერთ დროს მსოფლიოში ცნობილი სახელმწიფოს, რაინდული ბუნების მქონე მიძინებული ქართული სულის აბოპოქრიზისა... ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობას სათავეში ჩაუდგა მონიანე შესანიშნავი ახალგაზრდობა. შეიქმნა ეროვნულ-ოპოზიციური ორგანიზაციები.

ბატონი კონსტანტინე გამსახურდია ისვენებს: „მამაჩემმა დირექტორს არ გაუშლია, ხოლო მე შეუფარველად მიხსნა: „ჩვენი დროის სკოლა და ნიგნები მხოლოდ რყვინან ახალგაზრდობას. თუ შენ აქ დაგტოვებ (ქუთაისის გიმნაზიაში) შენ ძმასავით სოციალ-

დემოკრატი გახდებიო... „...ო, რამდენი მიტორია ჩემს ბავშვობაში თამარის გარდაცვალების გამო, როგორ გწყევლიდი ბედს, რომ თამარის თანამედროვედ არ დავიბადე. აგრე მეოცნებებოდა: თამარის სპასალარი რომ ცყოფილიყავი, როგორ გავწყვიდი დი სა-

ქართველოს მტრებს... ამასობაში ჩემში ადულდა მეამბოხის სული. მე და ჩემმა ამხანაგებმა დავაარსეთ პოლიტიკური საიდუმლო ორგანიზაცია ცხრამუხა. ამ ცხრამუხელებისაგან არცერთი არ გადაჩრჩინლა ჩემს გარდა. საფიქსილის ეკლესიაში შეფიცვით ღმერთს, უკანასკნელ ამოსუნთქვამდის გვერძობოლა საქართველოს გასათავისუფლებლად... მოახლოვდა რომანოვების ბატონობის 300 წლის იუბილე, რომელიც დიდის პომპით გადაიხადა ჩვენმა უტყინო თავადაზნაურობამ. იმ დღესვე ვთქვით, მეორე დღის ნაშუაღამევზე შეგვემტკვრია ჩვენი გიმნაზიის საექტო დარბაზის კარები და იქ გამოფენილი სურათები მეფეების და გენერლებისა დაგვეფხრინა. ეს აგრეც მოხდა. მოოქროვილ ჩაროეებში ჩასმული სურათები ძირს ჩამოეყარეთ, დაფხრინეთ და ფეხებით გაეთელეთ... ერთი თვის განმავლობაში ქუთაისის ჟანდარმერიამ და პოლიციამ ვერაფერი დაადგინა... მოხდა ასეთი ამბავი - ქუთათური კლასიკური გიმნაზიის მასწავლებელმა, შავრაზმელმა კუსტინოვიჩმა „ძაღვის ენა“ უწოდა ქართულს. რევილვერებითა და ხელკეტებით შევიარაღ-

დით, სადგურზე დავხვდით ცოლშვილიანად სააგარაკოდ მიმავალ კუსტინოვიჩს და ვცემით. მეორე დღეს ასოთაწყობის ლოლობერიძის დახმარებით დავბეჭდეთ და გავავრცელეთ პროკლამაცია, რომელშიაც ვგმობდით რომანოვების სისხლიან რეჟიმს და შავრაზმელ კუსტინოვიჩის საზიზღარ გამოსდომას (თბილისში გვყავდა ორი თანამზრახველი: ქრისტეფორე რაჭველიშვილი და ვინმე კარბელაშვილი). ერთ ღამეს თავს დამეხსნენ ჟანდარმები და დამიჭირეს. მხოლოდ ერთი წლის შემდეგ გამოირკვა კარბელაშვილი „ოსრანვის“ აგენტის ყოფილი და მას გაუცივართ... ჩემთვის ეს პირველი პატიმრობა იყო, უბედნიერესი მომენტი ჩემი ცხოვრების: ბედნიერი გრძობებისაგან შეპყრობილი ვიმეორებდი: „ნეტარ იყვნეთ, რამეთუ გდევნიდნენ ჩემი სახელით...“ გასაოცარი ამბავი ენახე იმ ღამეს, ქართველი ცალთვალა,

გზა ჭეშმარიტებისაკენ ვინცო და აკლიანი

მე ვარ ქართველი, დაბადებული ისტორიული კოლხეთის დასავლეთ ნაწილში - სამეგრელოს მინაზე. ვარ ქრისტიანი, მართლმადიდებელი, მორწმუნე ღვთისა. ვარ თავმდაბალი, მაგრამ საკმაოდ ამაყი იმისათვის, რომ მშვიდად ვუშვირო, თუ როგორ ცდილობენ „დემონები“ გარყვანან ჩემი სამშობლო - „ენა, მამული, სარწმუნოება“.

დასაბამიდან იყო გააზრებული, რომ ცივილიზაცია ანუ პროგრესი მატერიალური და მასთან ერთად გონებისა, გააძლიერებდა ადამიანებში მტაცებლურ ინსტიტებს და რომოტიზებულს გახდიდა მათ ქმედებებს. ადამიანი იმდენად გაერთო საშოვარზე ფიქრით, რომ სხვა ღირებულებებმა მის ცნობიერებაში ღირსეული ადგილი დაკარგა. ის გაიტაცა მინიერმა და დაქინდა მისი სული. გამართლება კი საკუთარი ცხოვრების წესისა დროის მსვლელობაში ჰპოვა და მიენდო „მღერიე დინებას“.

ჩვენი საქართველო, ჩვენი ლამაზი, ცრემლიანი, მრავალჭირნასული, ათასჯერ დაჭრილი, სვედიანი საქართველო, მუდამ ცდილობდა შეენარჩუნებინა ძალა, რომ ეარსება და გადარჩენილიყო. რა იყო ეს გასაოცარი იდუმალი ძალა, რომელმაც დღემდე შეინარჩუნა ჩვენი ერი? ეს იყო ჭეშმარიტად მართლმადიდებელი ქრისტიანული სარწმუნოება - ჩვენი ზნეობის, მორალის, პუმანიზმის, ოპტიმიზმის, ქართველობის უშრეტე ნყარი.

სარწმუნოება არის ძალა, რომელიც რელიგიური მცნებებით აწონასწორებს ადამიანის ბუნებას, ქმნის ზოგადსაკაცობრიო ნორმებს, რომლებიც ადამიანებს ზომიერი ცხოვრების წესის დამკვიდრებაში ეხმარება. მაგრამ დღეს ჩვენს ქვეყანაში, სადაც ძნელად მოიძებნება ჭეშმარიტად მორწმუნე ქრისტიანი, სადაც სურთ გამოაცხადონ რელიგიის თავისუფლება და დაუშვან სექტების არსებობა, არ შეიძლება არსებობდეს ზომიერი ცხოვრების წესი, რადგან ჩვენი ყოფა დასწეულია და ნადგურდება, მიზეზი კი ენ. უმრავლესობაში ფიზიკური და შინაგანი დაუკმაყოფილებლობის შეგრძნებების მოზღვაებაა.

ზნეობრივი პრინციპების ნაკლებობის შედეგად დღევანდელი ქალის ჩვენს ქვეყანაში იქნებ დროა ამის მიზეზი? რატომ ვემორჩილებით მონებივით უსამართლობას? რატომ პასიურობს ჩვენი შინაგანი ხმა? ეს და სხვა მრავალი კითხვა არ შორდება ჩემს აზროვნებას. როგორი დიდი სურვილი მიჩნდება ზოგჯერ, გავიდე ხალხში და ვიყვირო მთელი ძალით, რომ კმარა დემოლო, რომ დროა გამოვფხიზლდეთ და მოვიშოროთ გაუმაძღარი პარაზიტები, რომლებიც ჩვენს მამა-პაპურ ქვეყანას შესევნიან ტკიპებივით და ნოვენ ჩვენი შვილების მომავლის საზრდოს. მაგრამ ვიცი, რომ ეს ხმა ამაოდ გაიფანტება პაერში და ცოდვილები მიწოდებენ გიჟს და ავადმყოფს. ამიტომ ვფიქრობ, უმჯობესია უფრო მისაღები გზა ვეძებოთ ერთად. პირველ რიგში ჩვენთვის ერთობის პოვნა და გაერთიანება მთავარი. სხვა დანარჩენი თავისთავად იჩენს თავს. ერთიანი მოძრაობა ჭეშმარიტების გზის-

კენ, რომელსაც ჩვენი ეროვნული გმირების ზვიადისეული და მერაბისეული იდეებით განათლებული გზა ჰქვია, თავად განსაზღვრავს ამ მოძრაობაში გადასადგმელ ნაბიჯებს.

ყოველი ჩვენგანი ცალცალკე უძლურია იმ დიდი საქმისათვის, რასაც კონიონი ხელისუფლების აღდგენა ჰქვია ჩვენი ქვეყნის სათავეში. ამიტომ თუ არ გავერთიანდებით, თუ არ დავამარცხებთ იმ დაკნინებულ შეხედულებებს დღევანდელი ცხოვრებისადმი, რომ ჩვენ ვერ დავძლევთ ბოროტებას, რომ ის საკმაოდ ძლიერია, რომ მასთან ბრძოლა უფრო ცუდს გვიქადის, მეორეხედ, მამის მართლა გაენადგურდებით, გარკვეული დროის შემდეგ მიმოვიხედავთ ირგვლივ და დავინახავთ, რომ ჩვენ არა ვართ ქართველები და არ ვცხოვრობთ საქართველოში.

გზა ჭეშმარიტებისაკენ ვინცო და ეკლიანი. ის საერთოდ არ გავს იმ გზას, რომელზეც დღეს კორუფციონერები დთარეშობენ. მოდით, გავერთიანდეთ, მივანოდოთ ადამიანებს ჩვენი მართალი სიტყვა გავაღვიძოთ ყველა მიძინებული პროტესტი, ნუ მოგვატყუებენ ჩვენი თვალები, ნუ მოგვატყუებენ ჭრელი რეკლამები თბილისის ქუჩებში, კაზინოები, რესტორნები და სხვა, რადგან ეს ნათება ჯოჯოხეთურია და სწამინდისაგან ძლიერ შორსაა. მე არ უვარყოფ ცივილიზაციას, თუნდაც სიმდიდრეს. ყველა ადამიანს აქვს უფლება იცხოვროს კომფორტში და დატყუდ იმ ფიზიკური ცხოვრებით, რაც ღმერთს თავიდანვე ჰქონდა მისთვის გამიზნული, მაგრამ ეს ყველაფერი გონივრული და კეთილსინდისიერი გზით უნდა იქნეს მიღწეული. ხორციის განიერვა სულის ამაღლებისათვის რჩეულთა ხვედრია. ამისთვის იბადებოდნენ და დაიბადებოდნენ გმირები, სხვა დანარჩენებს კი გვევალება ღირსეულად გაუფრთხილდეთ მათ სახელებს და გავამართლოთ მათი თავგანწირვა.

დღეს, იმედგაცრუებულ ქართველებს ძნელად წარმოუდგენიათ ლამაზი ყოფა ჩვენს ქვეყანაში, მაგრამ ეს ასე არ არის - ჭეშმარიტად კანონიერ, დამოუკიდებელ, დემოკრატიულ სახელმწიფოში, სადაც იქნება სამსახური, დასაქმდება ხალხი, სადაც არავინ „გაყინავს“ პენსიებს, როცა აღდგება ტერიტორიული მთლიანობა, არ არის წარმოუდგენელი მატერიალური ყოფის მოწყობა და ზნეობრივი ჭეშმარიტება, რაც ჩვენი სულიერი და ფიზიკური ცხოვრებისათვის არის აუცილებელი.

ჩვენი მრწამსი - მართლმადიდებელი ქრისტიანული სარწმუნოება იქნება ჩვენი ცხოვრების და მომავლის დროშა, რომელიც წინ წავიძვლებოდა და აღარ იარსებებს სექტები, რომელთა დაშვება სურთ ჩვენს ქვეყანაში სატანურ ძალებს. თუნდაც ამით არ არის ძნელი აღიარო სატანის ბატონობა დღეს ჩვენს მინაზე. მოდით ერთად ვებრძოლოთ სიბნელეს, დავამარცხოთ უსამართლობა და ვადიდოთ სიმართლეს, რამეთუ ჩვენ ვართ მართლმადიდებელი ერი.

გვარავდეს ღმერთი ჩემი სანატრელო დიდო საქართველო.

პარიზი ბავუნი

ნათელი მოსიფი გზა

დღეს, იმედგაცრუებულ ქართველებს ძნელად წარმოუდგენიათ ლამაზი ყოფა ჩვენს ქვეყანაში, მაგრამ ეს ასე არ არის - ჭეშმარიტად კანონიერ, დამოუკიდებელ, დემოკრატიულ სახელმწიფოში, სადაც იქნება სამსახური, დასაქმდება ხალხი, სადაც არავინ „გაყინავს“ პენსიებს, როცა აღდგება ტერიტორიული მთლიანობა, არ არის წარმოუდგენელი მატერიალური ყოფის მოწყობა და ზნეობრივი ჭეშმარიტება, რაც ჩვენი სულიერი და ფიზიკური ცხოვრებისათვის არის აუცილებელი.

მოსუტი ჟანდარმი, ცრემლორეული მუშებნობა ქართულად: „რად იღუპავთ, შვილებო, თავს, რუს ხელმწიფეს თქვენ მოერევით?!“ პირველად ენახე ჟანდარმის თვალზე ცრემლი... „მოვერევით ძია-კაცო, ისე მოვერევი, მზე მალა იდგეს!“ მივუგე მე... იოსებ ოცხელმა ქუთაისის გავლენიანი პირები ფეხზე დააყენა. თავადაზნაურობის მარშალი და დირექტორი ოცხელი ტფილისის ჩავიდნენ და კავკასიის ნამესტნიკს სთხოვეს ჩვენი შეწყნარება... ბ-ნი კონსტანტინე, როგორც ცნობილია, საქართველოს გასაბჭოების დღიდანვე იბრძოდა ველიკორუსული „ინტერნაციონალური შოვინიზმის“ წინააღმდეგ. იგი სამი წლით გადასახლებულ იქნა სოლოვის არქიპელაგზე. დაბრუნების შემდეგაც არ დაუყრია ფარეზაზე იმ ღამეს, ქართველი ცალთვალა,

ჩვენნი რწმენა

ფიქსი ნიკოლოზის მოაზრებები

მზადაზა სიკვდილის წინ შემავათან ბრძოლისათვის

მართალია, მთელი ჩვენი ამქვეყნიური ცხოვრება ბრძოლაა, რომელიც სიცოცხლის ბოლომდე არ წყდება, მაგრამ უმთავრესი და გადამწყვეტი ჭიდილი ეშმაკთან ჩვენი სიკვდილის ჟამს გველის.

სიკვდილის წინ სატანა ამოწმებს თვით ყველაზე დაუღალავ მებრძოლებსაც, რომლებიც მთელი ცხოვრება თავდაუზოგავად ებრძოდნენ დემონებს, გაექცნენ მათ ხაფანგებს და გაუძლეს მათ თავდასხმებს - ხომ არაა მათში დარჩენილი რაიმე ცოდვისმიერი. მათ, ვისაც აღმოაჩნდება ცოდვისაგან დარჩენილი ჭრილობები, ლაქები და ანაბეჭდები, იპყრობს. ხოლო ისინი, ვინც უცოდველი არიან, თავისუფლად გასცდებიან მას და ქრისტესთან ნეტარდებიან.

ოთხი ცდუნება სიკვდილის წინ პირველი ცდუნება რწმენის წინააღმდეგ და მისი დაძლევის გზები

ოთხი ყველაზე მთავარი და ყველაზე სახიფათო ცდუნება, რომლებსაც ჩვეულებრივ სიკვდილის დროს გვივლენენ ჩვენი მტრები - დემონები, შემდეგია: 1. რწმენის შეწყვეტა; 2. სასოწარკვეთა; 3. პატივმოყვარეობა; 4. დემონთა სხვადასხვა სახით მოვლენა მომავლადის წინაშე.

რაც შეეხება პირველს, როდესაც მზაკვარი მტერი დაიწყებს შენში ურწმუნოების თესვას, ან, გამოცხადებულთ ხილულად, ალაპარაკდება სარწმუნოების წინააღმდეგ, შენ ნუ დაუწყებ მას დავას. არამედ აღძარი საკუთარ თავში რწმენა, რომელსაც ის თავს ესხმის

და მრისხანედ მიმართე: „განვედ ჩემგან, სატანა, რამეთუ მამა ხარ სიცოცხლისა. არა მსურს შენი სმენა. მე მთელი სულით მწამდა და მწამს ყოველივე, რასაც მასწავლის წმინდა დედა ეკლესია და ეს ჩემთვის სრულიად საკმარისია“. არამც და არამც არ დაუშვა ურწმუნო ფიქრები და იდეები მყარად. რაც არ უნდა გაგახსენოს ეშმაკ წმიდა წერილიდან, ყოველივე შენს დასალუბლად მიმართული ღვთის სიტყვების ჭეშმარიტების არასწორი განმარტებებითა და დამახინჯებებით.

და, თუ მზაკვარი გველი გკითხავს შენ: რას გასწავლის ეკლესია? ნუ უპასუხებ და ყურადღებას ნუ მიაქცევ მის სიტყვებს. არამედ იცოდე, რომ ის მხოლოდ სიკრულე და ცბიერებაა და, რომ მან დაიწყო შენთან ლაპარაკი, რათა სიტყვაზე დაგიჭიროს. თუმცა, თუ გრძნობ, რომ შენი რწმენა ძლიერია, ზრახვანი სუფთა და სურვილი გაქვს მტრის გაწილებისა, უპასუხე მას, რომ ეკლესიას სწამს ერთი ჭეშმარიტება და, თუ ის კვლავ გკითხავს: რომელია ეს ჭეშმარიტება? - უპასუხე მას: ეკლესიას სწამს, რომ იესო ქრისტემ ჯვრით განხეთქა შენი თავი და დაამხო შენი ძალაუფლება.

შემდეგ გონების თვლი მიაპყარ ჩვენთვის ჯვარცმულ უფალს და შესთხოვე მას: უფალო ჩემო, შემოქმედო და მხსნელო! ისწრაფე ჩემს დასახმარებლად და ნუ დაუშვებ, რომ მე მაინც შემეჩურყეს შენი წმინდა სარწმუნოების რწმენა. არამედ ინებე, რომ მე, როგორც დავიბადე შენი მადლით ამ ჭეშმარიტებაში და ვიყავი მასში, ასევე დავასრულო ჩემი სიცოცხლე, შენი სახელის დიდებით“.

მეორე ცდუნება - სასოწარკვეთა მეორე ცდუნება, რომლითაც მტერი ჩვენს დამარცხებას ცდილობს სიცოცხლის დასასრულს, ესაა შიში ჩვენს უამრავ ცოდვათა გამო. ამ შიშს ვერ გაექცევი, მაგრამ მას ასუსტებს რწმენა იმისა, რომ იესო ქრისტე ჯვარს ეცვა ჩვენს ცოდვათა გამოასყიდად. მტერი კი ანელებს ჩვენში ამ რწმენას, იმ ზომამდე აზვიადებს შიშს ცოდვათა

გამო, რომ გვიკლავს ხსნის ყოველგვარ იმედს, რის შედეგადაც ვეძლევი უიმედობასა და სასოწარკვეთას. ამიტომ, ძმო, წინასწარვე უნდა ემზადო ამ თავდასხმის მოსაგერიებლად და აქედანვე უნდა

სიკვდილის წინ ბრძოლა

იფიქრო, რომ მიახლოებულს სიკვდილის კართან, მაგრად გეპყრას ხელში ჩვენი გამარჯვების ნიშანი - ქრისტეს ჯვარი, ანუ დაიმარხო



გულში ურყევი რწმენა იმისა, რომ ქრისტეს სიკვდილი ჯვარცმით ცოდვათა აღმხოცი ძალისა არის. როდესაც შენ მართლა მიადგები ამ კარებს და იგრძნობ სასოწარკვეთას, უბირველეს ყოვლისა, გააცნობიერე, რომ ეს დემონთა მტრული მოქმედების გამოვლინებაა და არა საკუთარი ცოდვების გახსენების ბუნებრივი შედეგი, რადგან მსგავსი გახსენება ცოდვებისა ჰბადებს სიმდაბლეს, დარღსა და გულწრფელ მწუხარებას იმის გამო, რომ ყოვლად მოწყალე ღმერთი შეურაცხავად ესეც ბაღებს შიშს, მართალია, მაგრამ არა ისეთს, რომ ღვთის მოწყალეების იმედი დაგვაკარგინოს. რწმენა იმისა, რომ ღმერთი მრავალმოწყალეა, აქრობს ჩვენში სასოწარკვეთილ შიშს და გვაძლევს ხსნის ძლიერ იმედს. ამიტომ, იცოდე, თუკი ცოდვათა გახსენება გთრგუნავს და

სასოწარკვეთილებას იწვევს შენში, თუკი ის აქრობს ხსნის იმედს და ჰბადებს განწირულობის განცდას - ეს ყოველივე სატანის საცდელია. და თუ ეს გააცნობიერე, აღარ გაგიჭირდება. იმედოვნებდე სასოებით, რაც განაგდება უფალს

სასოწარკვეთილებას. აი, როგორი ლოცვით უნდა ვევედროთ უფალს სიკვდილის კარიბჭეში შესვლისას: „ღმერთო, მამო, ბევრი მაქვს მიზეზი, რომ მეშინოდეს შენი სამართლისა და ცოდვათა გამო ჩემი შენგან უკუგდებისა. მაგრამ უფრო მეტია ჩემი გამბედაობა, მქონდეს იმედი შენი უსაზღვრო გულმოწყალებისა და ძისა შენისა იესო ქრისტესი, ჩვენი მხსნელი ცოდვათ აღმხოცი ძალისა. ამიტომ შევთხოვ შენს უსაზღვრო გულმოწყალებას და ღვთისმშობლის, მარად ქალწული მარიამისა და ყოველთა წმინდანთა ლოცვა და შეწყენა“. ნუ შეგეშინდება, სასიამოვნოა ჩვენი სიმდაბლე, თუ შენთვის ასეთი ხილვები საჭიროა, უფალო იესო, როგორ მოგვინდინოს ისინი ისე, რომ შენ არ დახუტო მათზე თვალები და გაგამართლებს იმაში, რომ არ იჩქარე მათი დაჯერება. მადლის მბოძებელი არ წაართმევს ამ მადლს უკან მათ, ვინც სიმდაბლით მოქმედებს.

მესამე ცდუნება - პატივმოყვარეობა

მესამე ცდუნება, რომელიც გვეძალბება სიკვდილის წინ, ესაა პატივმოყვარეობა და საკუთარი პიროვნების ზომიერ მეტად დაფასება, გამოწვეული იმედის დამყარებით მხოლოდ საკუთარ თავზე და ნაღვალზე. ამიტომ ნუ-რასოდეს, განსაკუთრებით კი სიკვდილის წინ, ნუ დაუშვებ, რომ ყურადღება შეაჩირო საკუთარ თავზე და ნუ მიეცემი თვითკმაყოფილებას შენს საქმეთა გამო, თუნდაც, ყველა წმინდანზე მეტად იყო წარმატებული სათნოებებში. არამედ, გრძნობდე კმაყოფილებას ღმერთში, იმედი გქონდეს ღვთის მოწყალებისა და მაცხოვრის ტანჯვისა, დაამცირე შენი თავი საკუთარ თვალში უკანასკნელ ამოსუნთქვამდე და იხსნები. და, თუ გაგახსენდება რაიმე შენი კეთილი საქმე, იფიქრე იმაზე, რომ ეს ღმერთმა შეასრულა შენი მეშვეობით და არა შენ; და რომ ეს კეთილი საქმე

მხოლოდ მისგან მომდინარეობს. თუ შეისმენ ჩემს რჩევებს, დარწმუნებული იყავ, რომ სიკვდილის ჟამს მტერი ვერ გაიმარჯვებს შენზე და გაგეხსნება შენ თავისუფალი გზა, რომლითაც სიხარულით გადახვალ ამქვეყნიური ჭირ-ვარამიდან ზეციურ იერუსალიმში, შენს ნანატრ სამშობლოში.

მეოთხე ცდუნება - მოჩვენებები

თუ ჩვენი ბოროტი, მზაკვარი და უღრეკი მტერი, რომელიც არასდროს იღლებს ჩვენი ცდუნებით, გადაწყვეტს სიკვდილის ჟამს გაცდუნოს მოჩვენებებით, ხილვებითა და ნათლის ანგელოზად გარდასახვით, იდექე მყარად საკუთარი სიმწირისა და არარაობის რწმენაში. უთხარი მას მამაცი და უშიშარი გულით: „დაბრუნდი, წყეულო, შენს სიბნელეში. მე არა ვარ ღირსი ხილვებისა და გამოცხადებებისა. მე მჭირდება მხოლოდ ერთი რამ - უფალი იესო ქრისტეს უსაზღვრო გულმოწყალება და ღვთისმშობლის, მარად ქალწული მარიამისა და ყოველთა წმინდანთა ლოცვა და შეწყენა“. ნუ შეგეშინდება, სასიამოვნოა ჩვენი სიმდაბლე, თუ შენთვის ასეთი ხილვები საჭიროა, უფალო იესო, როგორ მოგვინდინოს ისინი ისე, რომ შენ არ დახუტო მათზე თვალები და გაგამართლებს იმაში, რომ არ იჩქარე მათი დაჯერება. მადლის მბოძებელი არ წაართმევს ამ მადლს უკან მათ, ვინც სიმდაბლით მოქმედებს.

ასეთია ის ძირითადი იარაღი, რომლითაც თავს გვესხმის მტერი სიკვდილის ჟამს. გარდა ამისა, ის იყენებს იმ ვნებებსაც, რომლითაც მომავლადი ყველაზე მეტად იყო შეპყრობილი სიცოცხლის მანძილზე. ცდილობს გააღვივოს ისინი, რათა მომავლადი მიიცივალოს ვნებით გონებადღეობული. ამიტომ, ჩვენი ვალია, რომ ამ დიდი ბრძოლის მოახლოებამდე შევიარაღდეთ ჩვენში ყველაზე ძლიერი ვნებების წინააღმდეგ, შეგებროდეთ მათ, დავძლიოთ ისინი და განვიწმინდოთ მათგან, რათა აღვივალდ გავიმარჯვოთ ცხოვრების უკანასკნელ საათშიც, რომელიც ყოველ წამს შეიძლება დაგვიდგას. ამიტომ ეუბნება უფალი ყველას: „ებრძოდე მას, ვიდრე არ მოუღებ ბოლოს“ (1 მეფეთა, 15, 18).

მასალა მოამზადა ლუიზა ხაჭაპურაძემ მამა ლუიზა (ანდრეასი) ლიტერატურით

როგორც ცნობილია, ვიურტემბერგელი გერმანელი მოახალშენეების პირველი ჯგუფი 31 ოჯახისა და 118 სულის შემადგენლობით საქართველოში 1817 წლის შემოდგომაზე ჩამოვიდა. მოახალშენეებს თბილისის მახლობლად მდებარე გარე კახეთის სოფელ სართიჭალასთან (ისტორიულ სათისქალასთან) დასახლებულად და სამეურნეო საქმიანობისათვის საჭირო რაოდენობის სახნავ-სათესი და სავენახე მიწები გამოუყვეს. სოფელ სართიჭალის (სათისქალის) ახლოს ახალშენის შექმნამდე, რომელსაც გერმანელებმა მარიენფელდი უწოდეს, 1819 წლის მეორე ნახევრამდე გასული დრო პირველად ჩამოსახლებულებმა, 31-ვე ოჯახის შემადგენლობით, სოფელ მარტყოფში გაატარეს ადგილობრივი გლეხების სახლებში. აქვე იმასაც აღვნიშნავ, რომ მარიენფელდის შექმნამდე გერმანელ მოახალშენეებს დროებით

სარგებლობაში სახნავ-სათესი მარტყოფის მიდამოებშიც გამოეყოთ. დღემდე მარტყოფელები მას სანემცოს ვუწოდებთ. ამასობაში სოფელ სართიჭალის (სათისქალის) ახლოს მარტყოფელების, სართიჭალელებისა და ხაშმელების დახმარებით მოახალშენეებისათვის აშენებდნენ ქვის სახლებს. მათ სულ 16 სახლი აუშენეს - ორ ოჯახზე ერთი სახლი. გერმანელ მოახალშენეთა ამ ჯგუფის დამსახურება იყო ის, რომ კარტოფილი მთელ საქართველოში პირველად სოფელ მარტყოფში დაიბრუნა 1817-1819 წლებში. მათვე ასწავლეს მარტყოფელებს კარტოფილის მოვლამოყვანა და ამ ბოსტნეულთ სარგებლობა (მაღე ბოსტნეულის ეს კულტურა მარტყოფის

მეზობელ სოფლებშიც გავრცელდა). გერმანელი სტუმრების წინაშე არც მარტყოფელი იყენებდნენ მხოლოდ ცხენებს, რომლებსაც პირდაპირ არბენინებდნენ კალოზე გაშლილ პურის ძნებზე და აყრვენიებდნენ მარცვალს. მალე გერმანელებმა ადგილობრივი მოსახლეობისაგან გადაიღეს კვერითი ლენვა და ამ მიზნით ქართველების მსგავსად იყენებდნენ როგორც ცხენებს, ისე ხარებს. დავუბრუნდეთ ისევ კარტოფილის გავრცელების საკითხს. როგორც დავინახეთ, ეს ბოსტნეული საქართველოში პირველად მარტყოფის მიწას ეზიარა. 1817 წლის შემდეგ ჩვენს ქვეყანაში ჩამოსული გერმანელი მოახალშენეების ახალ-ახალი ჯგუფების წყალობით მალე იგი მთელ საქართველოში გავრცელდა და დღეს ქართველი დიასახლი სისათვის უკარტოფილოდ სადილის მომზადება თითქმის წარმოუდგენელია.

მასპინძლები დარჩნენ ვალში და მათ შესაძლებლად ვაზის ჯეროვანი მოვლა, რაც ქართველმა ხალხმა უხსოვარი დროიდან უმაღლეს ხელოვნებამდე აიყვანა. თითქოს დაუჯერებელია, მაგრამ სინამდვილეა, რომ ვიურტემბერგელმა გერმანელებმა მარტყოფ-სართიჭალის (სათისქალის) მიდამოებში დასახლებამდე არ იცოდნენ რა „ხილი“ იყო კვერითი ლენვა. ეს მათ მარტყოფელმა, სართიჭალელმა (სათისქალელმა) და ხაშმელმა გლეხებმა ასწავლეს. ჩვენთვის, ქართველებისათვის ლიმილისმომგვრელია კალოს ლენვის ადრინდელი გერმანული წესი. გერმანელი მოახალშენეები პურის სალენად

დავუბრუნდეთ ისევ კარტოფილის გავრცელების საკითხს. როგორც დავინახეთ, ეს ბოსტნეული საქართველოში პირველად მარტყოფის მიწას ეზიარა. 1817 წლის შემდეგ ჩვენს ქვეყანაში ჩამოსული გერმანელი მოახალშენეების ახალ-ახალი ჯგუფების წყალობით მალე იგი მთელ საქართველოში გავრცელდა და დღეს ქართველი დიასახლი სისათვის უკარტოფილოდ სადილის მომზადება თითქმის წარმოუდგენელია.

საპაპი მათიასიშვილი, ბიოგრაფი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი

გერმანელი მოახალშენეები საქართველოში

პომეზია

პომეზია ნაპროსაშვილი

მონატრებდა

ირაკლი ლოკაძეს

თვალდაპირადაა დედა ახლა
საკანთან გულის,
შენ უნდა ფაქტობრივად ძველ-სახსარი
ამ კართავების!

ტყის ლეგენდა

(სუნტის ჯალათებმა ყვარლის ტყეში
დააკავეს და სასტიკი წამებით მოკლეს
პლაგატი ვახტანგ გოშაძე)

იქ, ყვარლის ტყეში, ვით ლეგენდებში
დაძინდნენ მგლები.
აშლილ ზუნავში შეტყუდნენ
ლორწვლებში მთვარეს...

განცოლებსთვის ვერ ეპოვნა
ამონახსენი.

ტოტიდან - ტოტზე, ქორით ნათქვამზე
ქუხდა ზესუნელი.
მერხთან ზვევები აწერდნენ
მზერას ქორულებს.

სკოლაში ავად რედა ზარი,
უკანასკნელი.
დაფიდან ფელგამ მიღეკავდა
ფერად ფორმულებს.

ჭალათის წელი, იუდას ფორსვა
და ლუწიფერი...
- დათხრილი თვალი... ქაქუჩას მკლავი
მხუხარე რაში!

ნამტკრევი ძვლებით, თევდორეს
ჯვართ,
გოლიგოთის გავლით,
უფლის ნებით გარდასახლდი
უკვდავებაში!!!

მაიას სული თრთოდა წრემღში
ამონახსენი...
(ბრუნავს დოლოზი, ტყის ლეგენდას
წრის ნულის ნისქვილი).
სამშობლო - შენი განცოლების
ამონახსენი.

ნანა გუბაშვილი

მინ!!!

„სჯობს მცირედი მართლისაჲ,
ვიდრედი არა მრავალსა მას
სიმდიდრესა ცოდვილთასა. რამეთუ
მკლავნი ცოდვილთანი შეიშუსრნენ,
ხოლო განამტკიცენ მართალნი
უფალმან...“ (ფს.5)

შენ, გემის?! რომ ნეხარ მშვიდად,
თბილ საწოლში...
მკლავზე ლამაზმანით... მკერდზე
სქელი ოქროს ჭაჭვით,

გვერდზე მონიღურით, თავქვეშ
იარაღით... გინავს
უშფოთველიად, ალბათ, წისფერ
სინაზურებს ხედავ.

აგერ... ლავგეგასის კაზინოში გხედავ,
ეგერ... ეიფელის
კოშკზე დგახარ. ხედავთ?... ჰოლივუდის
ვარსკვლავებთან

რეკავს... გარეთ ქარი ზუზუნებს და
შნელა ზეცვრან...
შენს სახლში კი სინაზურა,
თბილა ყველგან...
ოთახ-ოთახ წუნწუნდნენ მსახურები,
სართულ-სართულ

გზაში...
იქნებ ქურდობა იკისროს?... იქნებ რა
მოუცა თავში?

მიეშველე! გემის?! ჰეი!
გაიღვიძე-მეთქი!
ილუპება ზვევში!!!
დაუფიქრდი. იქნებ შენ გაქვს
მისი ვალი?!

იქნებ შენს გამო აქვს მას
მუსთალი მომავალი...
იქნებ მისნაირთაგან გაქვს
მავოდენა მოსავალი...

გაიღვიძე! რა გაძინებს? გემის?! ჰეი!
შიშხილისგან იხოვება მთელი ერი...
ზაზრობებით დაფარულა მთა და ველი...
ირგვლივ მასებს დასდებია
ნარისფერი...

თავზე უხვად გვახვევია
ქვეყნის მტერი...
გაიღვიძე! გაიღვიძე! თორემ ჰერი...
და სიკვდილიერ მოგაფგება
სუფთო წელით...

მონაყალბა და სიკეთეშემოძარცველს
სინარულით
თან ნაგვიყანს კარა მოდგმის მტერი...
რაფგან უკვი დიდი ხნის
ნინ დაგიკარგავს
ანგლოზი, შენი მრეკელი...
საიქიოს მიგარელებს ეშმაკების
რიგი გრძელი...

83. 5

ხმალი (სიტყვით, კალმით თუ მოქ-
მედებით). ეს გენიალური პიროვ-
ნება საკუთარი ორიგინალური ხელ-
წერით მოველინა სამყაროს და მის-
თვის არასოდეს უღალატინა... ეს
ადამიანის უდიდესი ღირსება... რაც
ნამდა და უყვარდა, ნამდვილად ნამ-
და და უყვარდა; რაც არა და არა
(„ვერ მოაწონებ კი ყმას, რაც არ
უფლებს ჭკვაშია“ - ვაჟა) იგი
იყო მსოფლიო მასშტაბის გენია-
ლური ქართველი მწერალი, პუბლი-
ცისტი, ბელეტრისტი, მთარგმნელი...
რაც მთავარია, ყველაფერ ამასთან
ერთად, დიდი ქართველი პატრიო-
ტი... მიუხედავად იმისა, რომ
ვერობა მოვლილი მქონდა
(რუსეთს აღარ ვთვლი!) რამ-
დენიმე უცხო ენა შესანიშნა-
ვად იცოდა (ჯერ კიდევ ქუ-
თაისის გიმნაზიაში მონა-
ფობის დროს!), მისი სათაყვა-
ნებელი ქართული გახლდათ...
იერი ვაჟაკური, გამომეტყვე-
ლება ჭკვიანი, სიარული მტკი-
ცი - იმედია, ხმის ტემბრი
ვაჟაკური, ქართული - შე-
სანიშნავი აქცენტით... ბედ-
ნიერია ის ადამიანი, რომე-
ლიც უცხო ენაზე ბრწყინვა-
ლედ მეტყველებს, მაგრამ აქ-
ცენტი მშობლიური აქვს... უქ-
მად არ ჩაუვლია დედის
ამავს... როგორც ბატონი კონ-
სტანტინე გადმოგვცემს, ექ-
ვის წლის განმავლობაში იგი
ძუძუმწოვარა გახლდათ...

ცხენითაც კი (მე არ მომსწრებია!)
დასეირნობდა... მინახავს ჩოხა-
ახალუხით, ბოხობით (ბავშვობისას
სოლოლაკში ვცხოვრობდი, თვითონ
კი, ბატონი კონსტანტინე, იმჟამად
ჯაფარიძის ქუჩაზე ცხოვრობდა!),
ვერობულ ტანსაცმელში, მონადი-

ნათლთ მოსიფი გზა

რე ძაღლებით... ამის გამო „საზო-
გადოება“ მას „უცნაურობას“ სწა-
მებდა! ხომ მოგეხსენებათ, ნათქვა-
მია, ვინც ჩვენ არა გვგავს, ყველა



უცნაური გვეგონიაო (ისე, უცნაუ-
რობა, გარკვეულ შემთხვევაში, გე-
ნიალობის მაჩვენებელია).
ბატონი კონსტანტინე გადმოგ-
ვცემს: „მამაჩემს, სიმონს, თავის სი-
ცოცხლეში „ვეფხისტყაოსნის“ და
„დავითიანის“ გარდა წიგნი არ წა-

უკითხავს და მე აგრე მასსოვს, იგი
გულდასმით ამტკიცებდა: „რაც და-
საწერი იყო, ამ ორ წიგნში უკვე
დაუნერიათ და სხვა რამ რა საჭი-
როაო!“ დიდი პოეტი - ამბობს.
ბატონი კონსტანტინე - მუდამ დი-
დი რევოლუციონერი ყოფილა ის-

და მახვილს თავის თანად-
როულობის წინააღმდეგ მი-
მართავს ხოლმე. ასეთი პო-
ეტი არასოდეს რევერანსს
არ უკეთებს ბრბოსა და სა-
უკუნეს. იგი მუდამ გამარ-
თული ჩაერევა ბრძოლაში.

ყოველი დიდი ქმნილება სა-
ზოგადოებასა და პიროვ-
ნებას შორის მომხდარი
კონფლიქტის შედეგია...
ყოველ გენიოსს თავისი სი-
დიდე შეგნებული აქვს, მაგ-
რამ, სადაც ცრუპენტლები
ყოველ გზაჯვარედინზე გაპ-
კვიან თავის მოჩვენებით
სიდიდეზე, იქ მართლაც
ლეთის ადამიანები გულის
სიღრმეში ატარებენ იმ მარ-
ტივ ქმნილების შესაქმნელად
დიდი თვითშეგნება საჭი-
რო, რომ გაუმხელელი შეგნება სა-
კუთარი სიდიდისა და სიმაღლისა
ამქვეყნიურ დიდებაზე უფრო ძვირ-
ფასია... „ამის ნიადაგზე საბოლო-
ოდ შეიძულა ლონდონის არისტოკ-
რატამ ამორალური და თავანყვე-
ტილი პოეტი ბაირონი, რომელმაც

ყოველივე ტრადიციას ზურგი შე-
აქცია. ამ გარემოებამ ბოლო მოუ-
ლო მას, როგორც ადამიანს, სამა-
გიეროდ მისი ნიჭი უადრესად გა-
ნავითარა; ადამიანების სიძულეი-
ლიც ისე აფიზილებს ერს, რო-
გორც მათი სიყვარული... ქართვე-
ლობა გადაურჩა ისტორიის სას-
ტივ გრიგალებს არა მარტო იმი-
ტომ, რომ ჩვენ ძლიერნი და უდ-
რეკნი ვიყავით, არა იმიტომ, რომ
ძლიერი და გამძლე ხასიათი გვექო-
ნია, არამედ იმიტომ, რომ ჩვენი
ხასიათი პროტოპლაზმასავით მოქ-
ნილი და მერყევი იყო.

ალექსანდრე ნოღი

ბაიყილა

ეს წხოვრება „პრეზიდენტმა“
აური-დაურია,
არსად წესრიგი არ არის,
ყველგან ფუფი ხმაურია.
სამეგრელო აიყარა,
უკან მიჰყვა მას გურია:
ვაჯრუქანად გადამქრენი,
როგორც მორდებსა ურია.
იმერეთში არვი დარჩა
ტურენის და მგლების გარდა,
რაფგან ამდენ გაფორცებას
ხალხი ველარ გაუმკლავდა.
პარლამენტში ლაყბობენ და
იპართება მუქტი-კრივი:
შევერც ვნახე, რომ ერთმანეთს
ჩაუბტვირეს უბა და წვირი.
მთავრობაში თაღლითებმა
მოიყარეს ერთად თავი,
ხალხის ბედი არ აწახებთ,
წინები აქვთ მოსართავი.
შევერ იმათვანს რა ხანია
„კავის“ ქუდი ახურია,
ზოგი ტყუის, ზოგი ქურდობს,
ზოგი ქრთამის მსახურია.
პოლიცია ქურდს არ იცერს
იმიტომ რომ მასაყ შია:
მოსამართლე ტიღის ატყავებს
პროკურორი კი ნიღშია.
აფოკატი მუქთად დარჩა
არვი არ ჰყავს დასაყვაი.
რაფგან ყველა დამნაშავემ
პარლამენტში შეჰყო თავი.
ზავშვევს შიათ და სწყურიათ
მოხუცს ძლივსლა ურემს გული.
ხალხს საცანა დაუუფლა,
მოხვია, ვით ურჩხული.
გაიყდა საქართველო,
მისი ტყე და მისი მიწები.
ხალხის დოვლათს იტარებენ
პრეზიდენტის მინისტრები.
კორუფცია დაუუფლა
ყველა დარგს და ყველა სფეროს,
ვერ უშველის, ვერ აღმოფხვრის
ვინერ რა უნდა თქვას და წეროს.

ვლადიმერ ურუხტი

ღმერთმა აცხოვნოს ეროვნული ღირსების დაცვისათვის ბრძოლებში დაღუპული გმირები



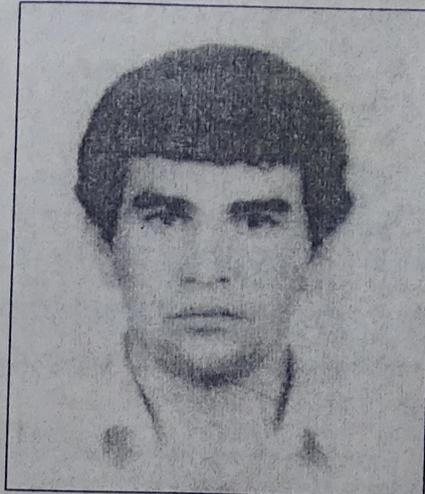
ზაზა ნასარიძე

ზაზა ინგუშას ძე ნასარიძე დაიბადა 1967 წელს ამბროლაურის რაიონის სოფელ კრისში. არასრული საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ სწავლა განაგრძო ამავე რაიონის სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკურში ტექნიკოს-მექანიკოსის პროფესიით. სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ 1985 წელს გაიწვიეს სამხედრო-საავადმედულო სამსახურში, რომელიც პირნათლად მოიხადა და დაბრუნდა უფროსი სერჟანტის წოდებით. 1990 წლიდან იყო ჰელსინკის კავშირის წევრი და საცხოვრებლად გადავიდა გუდაუთის რაიონის სოფელ ახალსოფელში. 1991 წლის ნოემბერში ეროვნულ გმირად ამა ჩაირიცხა ოფიცრის წოდებით. 1993 წლის პირველ აპრილს მოკლულ იქნა მხედრობის მიერ ქალაქ ხობში. ზაზას დარჩა მეუღლე და მცირეწლოვანი ვაჟი.



ზურაბ ხოფარიძე

დაიბადა 1966 წელს ქ. ფოთში. დაამთავრა პირველი საშუალო სკოლა. სამხედრო-საავადმედულო სამსახურს იხდიდა ქ. მოსკოვში. ეროვნულ მოძრაობაში ჩაება 1989 წლიდან. იყო ერთგული და თავდადებული მებრძოლი, კანონიერი ხელისუფლების ოფიცერი. 1993 წელს მშობლიური ქალაქის დაცვის დროს დაიჭრა მხედრობითა მიერ და საავადმყოფოში მიყვანამდე გარდაიცვალა. ზურაბს დარჩა დედამიწელები.



მიხაილ ჭანტურია

დაიბადა 1962 წლის 1 იანვარს ქ. ფოთში. დაამთავრა №10 საშუალო სკოლა. 1979 წელს გაწვეულ იქნა სამხედრო საავადმედულო სამსახურში. ეროვნულ მოძრაობაში ჩაება 1990 წელს. 1993 წელს მოკლეს სნაიპერის ტყვიით ჯავშანტექნიკის შეკეთების დროს ქ. ფოთში ნავსადგურის II რაიონში. იყო ეროვნულ გმირად დასახელებული სამხედრო ტექნიკოსი. დარჩა მოხუცი დედა, და და ძმები.



ნიკოლოზ კვირინია

დაიბადა 1970 წელს ქ. ფოთში. დაამთავრა მე-11 საშუალო სკოლა. ეროვნულ მოძრაობაში ჩაება 1990 წელს. 1993 წლის 23 თებერვალს მშობლიური ქალაქის დაცვის დროს მძიმედ დაიჭრა, სასწრაფოდ იქნა გადაყვანილი კრასნოდარში, სადაც გარდაიცვალა. ჩვენდა სამწუხაროდ, ახლაც იქ განისვენებს.

რედაქცია მკითხველს სთხოვს გამოგვიზავნოს ბიოგრაფიული ცნობები განვლილ 10 წელიწადში საქართველოს კანონიერი ხელისუფლების დაცვისა და აღდგენისათვის დაღუპულ გმირთა შესახებ.

რედაქციამ სასიხარულო ცნობა მიიღო გაზეთის 34-ე ნომერში ვწერდით, რომ დაჭრილი ბესიკ იონათამიშვილი დახვრიტეს ხუნტა ჯარმა

ახლახანს შევატყობინეს, რომ ბესიკის ოჯახმა სამი თვის მანძილზე არაფერი იცოდა მის შესახებ - ცოცხალი იყო თუ მკვდარი, მაგრამ ღვთის წყალობით იგი გადარჩა და ცოცხალია.

გაზეთი „ქუჯი“ მადლობას უხდის ინფორმაციის მოწოდებელს. ბატონ ბესიკს კი უსურვებს ღიბნას სიცოცხლეს საქართველოს საკეთილდღეოდ.

საქართველოს პელსინკის კავშირის ქუთაისის ორგანიზაციის პრესცენტრმა გაავრცელა განცხადება და „თავისუფალი“ მასშობი

ამა წლის 18 თებერვალს საქართველოს პელსინკის კავშირის ქუთაისის ორგანიზაციის პრესცენტრმა გაავრცელა განცხადება, რომელიც გამოქვეყნდა გაზეთი „ქუჯის“ №35-ში. ხსენებული განცხადების შინაარსიდან გამომდინარე, მის გამოქვეყნებას „თავისუფალი“ მასშობიში გამიზნული წინააღმდეგობები შეხვდა, თუმცა იყო გამონაკლისიც. წყენი განცხადება გამოქვეყნდა მხოლოდ ტელეკომპანია „ქუთაისმა“, რადიოსადგურმა „ძველი ქალაქი“ და გაზეთებმა „ანარეკლი“, „ქუთაისი“ და „იმერეთის მოამბე“ (ამ უკანასკნელმა მხოლოდ ტექსტის შემოკლებით) დამატკიცეს. სხვადასხვა მიზეზით ტელეკომპანია „რი-

ონმა“ ვერ შეძლო განცხადების გამოქვეყნება ვთერში. ხოლო გაზეთი „P.S.“-ის რედაქციამ მცირე მოცულობის ტექსტის გამოქვეყნებისათვის საკმარისი თანხა მოითხოვა. რაც შეეხება გაზეთ „ახალ ქუთაისს“, მისმა რედაქტორმა ცივი უარი იმით ახსნა, რომ გაზეთი ქ. ქუთაისის საკრებულოს (უკანონო! - ა.ბ.) საინფორმაციო საშუალებაა და, ამდენად, მასში მსგავს ტექსტს ვერ დაბეჭდავს.

როგორც ჩანს, საქართველოს მასშობი თავისუფლებისგან ჯერ კიდევ შორსაა და დე ფაქტო ხელისუფლებისთვის კერის დაკერა მათ მთავარ მიზნად კვლავ რჩება, როგორც დედაქალაქში, ისე სხვაგანაც.

აბაში ბაპურაძე

ქართველთა (ქართველური) ენა და კულტურა საზღვრებს გარეშე არასამთავრობო ორგანიზაცია

სამეცნიერო-საგანმანათლებლო ცენტრი „ქართველთა (ქართველური) ენა და კულტურა საზღვრებს გარეშე“ დაარსდა 2001 წლის 9 ივნისს. ფუნქციონირებს სამი განყოფილება; ესენია:

1. კულტურული მემკვიდრეობის განყოფილება. ქმნის საზოგადოებრივ სკოლებსა და ბანაკებს; აწყოებს კემპინგებს, ექსკურსიებსა და ექსპედიციებს, როგორც საქართველოში ჩამოსულ უცხოელთათვის, აგრეთვე სხვა დაინტერესებულ პირთათვის. ძირითადი მიზანი: პროფესიონალის მიერ შედგენილი გემის მიხედვით საქართველოს ისტორიულ-ეონოგრაფიული კუთხეების დათვალიერება, მოსახლეობის ენობრივი თავისებურებების, ადგილობრივი რწმენა-წარმოდგენების, წეს-ჩვეულებების აღდგენა და დაცვა-შესწავლა.
2. მთარგმნელობითი განყოფილება. ფუნქციონირებს გერმანული, ინგლისური, ფრანგული, ბერძნული, იტალიური, არაბული, თურქული, სპარსული და სხვა უცხო ენების შემსწავლელი ჯგუფები; განყოფილება აგრეთვე ასორციელებს თარგმანებს ქართულიდან გერმანულ, ინგლისურ, ფრანგულ, იტალიურ, რუსულ, თურქულ, არაბულ, სპარსულ, ებრაულ ენებზე და პირიქით.
3. საქართველოს სახელმწიფო ენის განყოფილება. აწყოებს კულტურულ-საგანმანათლებლო ღონისძიებებს; ატარებს სასწავლო სემინარებს ქართული ენის სპეციალისტების დახმარებით, რო-

მელთა მიზანია ქართული ენის მრავალფეროვანი ლექსიკური ფონდის ისტორიული დინამიკის წარმოჩინება, თანამედროვე სალიტერატურო ენაში არსებული ისტორიული ქართულისა და თანამედროვე ქართული დიალექტური მონაცემების როლის ასახვა.

ფართო საზოგადოებას აცნობს ძველ ქართულ წერილობით ძეგლებს. ატარებს აქტიურ ღონისძიებებს სხვა ენებისა და კულტურების გასაცნობად. სხვა ერების წარმომადგენელთათვის ატარებს სემინარებს ქართული სამწიგნობრო ენის ისტორიისა და ქართველთა დიალექტების გასაცნობად.

კონსულტაციას უწევს დაინტერესებულ პირებს ენობრივად გამართული ტექსტებისა და პრეგნანტების (აბრა, აფიშა და ა.შ.) მოსამზადებლად.

ამზადებს და უშვებს ქართველთა და საქართველოში მცხოვრები სხვა ეთნიკური ჯგუფების დიალექტური, ენოგრაფიული, ფოლკლორული და სოციალური ხასიათის მასალებს, კატალოგებს. საქართველოს კუთხეების მიხედვით ქმნის სანიმუშო ვიდეო და აუდიოთექსტს.

დაწერილობითი ინფორმაციისათვის მოგვართო მისამართზე: ქ. ქუთაისი, თამარ მეფის ქუჩა №58; ქუთაისის აკ. წერეთლის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, დიალექტოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი; ტელ.: 4-28-83; (877) 47 69 05. დამატებითი ინფორმაციის ხილვა შეგიძლიათ აგრეთვე საინტერნეტო ვებრღვე: <http://www.Putlaradze.4t.com>

საქართველოს პელსინკის კავშირის ქუთაისის ორგანიზაცია სამხმარს უცხადებს ქალბატონ ია ვაშაკიძეს დედის **თამარ ქუთათელაძე-ვაშაკიძის** გარდაცვალების გამო.

გაზეთი „ქუჯის“ რედაქცია სამხმარს უცხადებს ჟურნალისტ ირმა ჩხვიძეს ბებუის **მანია ჯანელიძის** გარდაცვალების გამო.

გამომცემელი და მთავარი რედაქტორი **ტარიელ ფუტბარაძე**
 პასუხისმგებელი რედაქტორი **ლელა ხაჭაპურიძე**
 გაზეთის დირექტორი **აბაში ბაპურაძე**
 გაზეთი რეგისტრირებულია ქუთაისის საქალაქო სასამართლოში №12/5/ე-4818
 რედაქციის მისამართი: ქუთაისი, მუხრანის 32. ტელ.: (8 231) 2-16-03; (8 77) 47-69-05
 ელ. ფოსტა: kujj@posta.ge; გაზეთის ელექტრონული ვერსია ინტერნეტში <http://www.opentext.ge/kujj>

გაზეთი „ქუჯის“ წინა ნომერში გამოქვეყნებულ სტატიებში, მრავალი მაგია და ცრუ ეროვნული ძაღვები“ ნაცვლად: „საქართველოს პირველ არქივიდენტს არ შეიძლება, სხვადასხვა მიმართულებების მიმდევრები შევადგინო“, უნდა ენეროს, „საქართველოს არქივიდენტს არ შეიძლება, სხვადასხვა მიმართულების მიმდევრები შევადგინო“.